

GRAMMEX press

**Musiikkiala
pohtii**
vastuullisuutta

Monen toimen
Sakari Kuosmanen

Haastattelussa
Etta
Maarit ja
Sami Hurmerinta
Peltokurki

Christel Roosberg
ja menestyksen
paino

4

2022

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen ja Lauri Kaira

ERJA LYTTINEN.
KUVA: ANTTI KARPPINEN

Erja Lytinen ehdolla

Erja Lytinen on ensimmäinen suomalainen, joka on noussut ehdolle Kanadan Maple Blues Awardseissa. Lytinen on ehdolla vuoden kansainvälisen artistin kategoriassa, joka on nimetty

B. B. Kingin mukaan. Gaala järjestetään tammikuussa Torontossa. Lytinen julkaisi juuri uusimman albuminsa *Waiting for the Daylight* (Tuohi Records). ●

KÄYTÖSSÄ ON USEITA TILOJA. KUVA: ANTTU KOISTINEN

Luova tila Keilaniemeen

Espoon Keilaniemessä aloitti luovien alojen keskittymä Open Creative House. Se tarjoaa tiloja eri toimijoille tavoitteenaan luoda siltoja luovien alojen ja digikulttuurin välille. Saman

katon alta voi varata musiikki- ja avstudioita sekä tiloja verkostoitumis-, neuvottelu- ja toimistokäyttöön. Väli- ja läheisyydessä sijaitsevat myös useat musiikkialan järjestöt. ●

Koulutusta kansainvälisyyteen

Music Finlandin valmennus- ja mentorointiohjelma International Music Business Masterclass perehdyttää parhaillaan uransa alkuvaiheessa olevia toimijoita kansainvälisen musiikkibisneksen saloihin. Puolivuotisen ohjelman kymmenen tekijää saa kukin yhteisten tapaamisten lisäksi käyttöönsä kansainvälisillä markkinoilla toimivan mentorin. ●

KUVA: GESAC

Tutkittua tietoa

Syyskuussa julkaistiin eurooppalaisten tekijänoikeusjärjestöjen kattojärjestö GESAC:in tilaama tutkimus musiikintekijöiden asemasta suora-toiston aikakaudella. Selvityksen mukaan tekijöiden tulot ovat jääneet jälkeä yleisestä hintakehityksestä. Tutkimuksessa pohditaan myös, miten musiikin suora-toiston ekosysteemiä voitaisiin kehittää tekijäystävällisempään suuntaan. Tutkimuksen suomenkielinen tiivistelmä löytyy Teoston verkkosivuilta. ●

THOMAS DE MALLET BURGESS.
KUVA: EMMA SUOMINEN

HANNAMARI LUUKKANEN (VAS.) JA PAULIINA LERCHE OVAT MIMMIT. KUVA: MIMMIT

MIRKKA JA LUIS. KUVA: SENJA MYLLYNNEN

Palkintoja lastenmusiikille

Marraskuussa vietettiin valtakunnallista lastenmusiikkiviikkoa. Pääkonsertti, seminaari sekä Jellonagaala järjestettiin Tampereen Tullikamarilla lastenmusiikkipäivänä 20.11.2022. Lastenmusiikki ry:n järjestämä Jellonagaala palkitsi vuoden parhaita lastenmusiikkijoita ja lastenmusiikin ilmiöitä.

Vuoden artistin tai yhtyeen palkinnon sai Mirkka ja Luis, lastenmusiikintekijän palkinnon **Pauliina Lerche** (Mimmit), lastenlevyn *Piilometsän portti*, jolla esiintyvät Piilometsän tarinat Freija ja Versomus. Tulokkaan palkinnon sai Lekkerbergin Laulava Kylä, vuoden lastenmusiikkiteon palkinnon Musiikimuseo FAME:n Lauluni, leikkini -lastenmusiikkinäyttely ja vuoden lastenlaulun palkinnon sai **Sarianna Tammilehdon Sambakärpänen**.

Elämäntyöpalkinnon saivat Fröbelin palikat, **Soili Perkiö** sekä **Pasi Hihtola** ja **Peik Stenberg** eli Säs och kopp sekä Sotta ja Pytty. ●

Uusi taiteellinen johtaja

Brittiläinen oopperajohtaja ja ohjaaja **Thomas de Mallet Burgess** aloittaa Kansallisoopperan taiteellisena johtajana elokuun 2023 alusta. Nyt hän johtaa Uuden-Seelannin oopperaa. Siellä hän on onnistunut vetämään uusia yleisöjä oopperan pariin. Tämä oli yksi valintaperuste Suomen pestiin. ●

JOHN STORGÅRDS. KUVA: MARCO BORGGREVE

Menestystä Lapin Kamariorkesterille

Lontoossa jaettiin lokakuussa klassisen musiikin Gramophone-palkinnot. Nykymusiikin kategoriassa kolmen parhaan joukkoon nousi Lapin Kamariorkesterin levytys **Hans Abrahamsonin** teoksesta *Schnee*. Dacapon julkaisemalla levyllä teoksen johtaa **John Storgårds**. Orkesteri on ollut Gramophone-ehdokkaana jo aiemmin vuonna 2013. ●

Vastuullinen Elma

Elävän musiikin alan kestävän kehityksen digitaalinen alusta Elma julkaistiin syyskuun lopussa. Työkalun avulla toimijat voivat luoda vastuullisuusohjelman sekä hankkia ja jakaa tietoa hyväksi todetuista toimintatavoista kestävän kehityksen saralla.

Mukana ovat niin ekologinen, sosiaalinen kuin taloudellinenkin kestävä kehitys. Hanketta hallinnoi Suomen Jazzliitto. ●

Gramex tukee

Gramex on mukana tukemassa Lastenklirikoiden Kummien työtä lahjoittamalla tämän vuoden joulukortitvarat Kummien keräykseen. Gramex toivottaa näin hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille! ●

JOHANNA JUHOLA
KUVA: AGENCY LEROY

ANTTI PAALANEN
KUVA: BART HEEMSKERK

KIMMO POHJONEN
KUVA: EGIDIO SANTOS

NPU-palkinto kolmelle

Pohjoismaisten musiikintekijäjärjestöjen verkoston Nordisk Populärauktunionin NPU-palkinnon saivat **Johanna Juhola**, **Antti Paalanen** ja **Kimmo Pohjonen**. Harmonikkataiteilijoita yhdistää raadin mukaan omaileimaisuus ja valovoimaisuus soitintensa huippuitajina.

Vuodesta 1967 lähtien myönnetyn palkinnon jakoi tänä vuonna Suomen Musiikintekijät ry Suomen toimiessa verkoston vastuumaana 2022. ●

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Musiikki tekee joulun

oletko koskaan ajatellut, mitä olisi joulun joululauluja? Niinpä – eihän se toimisi. Musiikki kuuluu vahvasti sekä aikuisten että lasten jouluun!

Musiikin merkitys on huomioitu myös Marttojen ohjeissa, jossa annetaan vinkkejä kestäväan joulunviettoon. Yksi ohje ekologisen ja säästäväisemmän joulun järjestämiseen on tämä: "Luo tunnelmaa koristeiden sijaan musiikilla!"

Ohje on hyvä. Tuttu ja muistoja herättävä musiikki on yksi vahvimpien keinoja luoda tunnelmaa.

Siksi joululaulut soivat myös kaupakeskuksissa. Kauppojen joulumusiikin vaikutusta on tutkittu. Muutama vuosi sitten Ruotsissa tehdyssä tutkimuksessa haastateltiin asiakkaita, jotka kävivät kodinelektronikkaliikkeessä. Kauppa oli osan aikaa hiljainen, osan aikaa soi joulumusiikki.

Musiikin vaikutus oli valtava. Joulumusiikin soidessa asiakkaat viipyivät kaupassa keskimäärin kahdeksan minuuttia kauemmin ja kuluttivat 85 euroa enemmän!

Joulu on hyvää aikaa konsertinjärjestäjille ja äänilevykauppoille. Joulukonsertit keräävät väkeä niin kirkkoihin kuin konserttisaleihin. Joululahjaksi ostetaan myös fyysisiä äänilevyjä.

Joulumusiikki soi tähän vuodenaikaan tietysti myös radiossa. Gramex julkistaa aaton alla aina edellisen joulun soitettuja koskevan tutkimuksensa.

Kärkibiisit ovat yleensä varsin samoja. Tätä kirjoittaessani minulla ei vielä ole tietoa uusista tuloksista, mutta viime jouluna saimme julkaista ihan uutisen: yli kymmenen vuotta joulun ykkösenä ollut Wham! -yhtyeen Last Christmas jäi kakkoseksi ja kärkeen nousi John Lennonin & Yoko Onon 1970-luvun rauhanlaulu Happy Xmas (War Is Over).

Joulumusiikki soi nyt niin kodeissa, radiokanavilla kuin kaupakeskuksissa. Kohta biisilistat palautuvat taas normaaleiksi. Martat ovat oikeassa siinä, että musiikki on ekologinen ja edullinen tapa luoda tunnelmaa, niin jouluna kuin kaikkina muinakin vuodenaikoina.

Kiitos kaikille, jotka tekevät, tuottavat ja esittävät musiikkia meidän iloksemme! ●

KUVA: ANTTI NYMAN

Kaksi taiteilijaa ja yhteinen ura

Maarit ja Sami Hurmerinta ovat eläneet kahden taiteilijan liitossa kohta puoli vuosisataa.

Teksti ANNA-LIISA HAAVIKKO

MAARIT HURMERINTA

- Taiteilijanimi **Maarit**. • Syntynyt 1953 Helsingissä, asuu Vantaalla. • Muusikko, laulaja, säveltäjä, sanoittaja. • Puoliso Sami Hurmerinta vuodesta 1974. Lapset **Samuli** ja **Janna**.
- Ensimmäinen albumi julkaistiin vuonna 1973, yhteensä 18 albumia.

SAMI HURMERINTA

- Syntynyt 1955 Helsingissä, asuu Vantaalla.
- Säveltäjä, kitaristi. • Puoliso **Maarit Hurmerinta** vuodesta 1974. Lapset **Samuli** ja **Janna**.

KUVA: SEPPO SARKKINEN

Sami ja Maarit Hurmerinta kotonaan Vantaan Hiekkaharjussa lokakuussa 2003.

li kesäkuu 1974. **Maarit** oli valmistelemaan bändeineen keikkaa Kulttuuritalolla. **Sami Hurmerinta** pääsi bändissä soittaneen ystävän varjolla seuraamaan jo soundcheckkiä. Sami käveli lavareunaan ja Maarit nousi ylös portaita. Katseet kohtasivat. Maarit kiinnitti huomion Samin silmiin.

He menivät soundcheckin jälkeen Kulttuuritalon kahvilaan. ”Tuntuu kuin oisimme tunteneet toisemme jo kauan”, Sami (s. 1955) toteaa. Hän oli juuri saanut ajokortin ja oli liikkeellä isän autolla. ”Keikan jälkeen sain vielä kunnian heittää Maaritin kotiin.”

Tuosta kohtaamisesta alkoi tarina, joka on iso pala suomalaisen kevyen musiikin historiaa. ”Meillä oli yhteinen intohimo: musiikki. Se oli ajatusten ja levyjen vaihtokauppaa, riemullista löytämistä”, Maarit (s. 1953) kertoo.

Parin viikon päästä tapaamisesta Maarit otti Samilta kitaratunteja. ”Joo mutta se nyt oli vähän sellaista!” kuittaa Maarit, mutta Sami vakuuttaa: ”Olit lahjakas oppilas.” Ehkä jotain kuitenkin noista kitaratunneista jäi, kun edellisenä päivänä piti tehdä lattaribii-sin demoa ja Sami ei jaksanut soittaa. ”Otin

Tilanteen pelasti pianisti, joka osasi soittaa humppaa.

kitaran ja sanoin, että kato minäkin osaan soittaa. Eihän ne kielet soi, kun ei ole soittanut pitkiin aikoihin, mutta löysin kuitenkin soinnut.”

Ei mennyt kauan, kun Sami jo soitti Maaritin bändissä ja sivuutti **Janne Louhi-vuoren**. ”Kauheata. Hävettää vieläkin. Me ei saatu sanottua, että me seurustellaan ja sinä lennät ulos bändistä. Sillä tavalla 19-vuotiaan sosiaalisilla kyvyillä hoidettiin tilanne kökösti”, Maarit muistelee.

Maarit ja Sami tapasivat kesäkuussa ja joulukuussa soivat hääkellot. Maarit nauraa, miten monet ennustivat varmoina, ettei liitto tule kauan kestäväksi. Nyt on takana lähes viisikymmentä vuotta yhteistä perhe- ja taiteilijaelämää.

Kaksi taiteilijaa

Taiteilijaelämäkerroissa tavallinen tarina on, että kahden luovan ihmisen liitossa toinen antaa myöten tai on keskinäistä kateutta. ”Mistä me voisimme olla kateellisia?”, miettii Maarit. ”Me olemme ylpeitä toistemme tekemisistä”, Sami jatkaa.

Hurmerintojen keskinäinen kunnioitus kuultaa puheista, mutta säilyykö sopu musiikkia tehdessä? ”Totta kai me kiistellään ratkaisuihin. Aina. Se on merkki, että ollaan elossa”, Maarit sanoo ja Sami täydentää, että se on luovaa. Kiistat ovat hänestä lähinnä näkemyseroja, jotka pakottavat kokeilemaan erilaisia ratkaisuja.

1970-luvulla Maarit oli uranuurtaja ja poikkeuksellinen rokkari: nainen, joka vieläpä sanoitti sekä sävelsi. Maarit kuvaa, että tuolloin naisten vähättely ja työttömyys oli niin arkipäivää, ettei siihen edes kiinnitetty huomiota. Hän sanoo olleensa onnekas, työkavereina oli niin kovatasoisia ja hyvällä itsetunnolla varustettuja musikoita, joiden kanssa hän törmäsi harvoin alentavaan suhtautumiseen.

Yhden sellaisen tapauksen hän muistaa hyvin, kun tv-studiossa pasunisti totesi: ”On sillä aika hyvät tissit.” Ajat ja tavat olivat toisenlaisia. Sutkautukseen ei kiinnitetty mitään huomiota. ”Minä en ole sitä unohtanut.”

Hurmerintojen ensimmäinen yhteinen kappale oli *Viis’ pientä* -levyllä (1975) julkaistu *Uudet tuulet*. Sami sävelsi ja Maarit lauloi

sanoittamaansa sävellystä: ”Nyt uudet tuulet meille puhaltaa. Ne kaikki muuttaa ja uudistaa.” Se oli Samin ensimmäinen julkaistu sävellys.

Maaritin sanoituksia oli kuultu jo ensimmäisellä albumilla, mutta sävellykset pysyivät vielä pöytälaatikossa. Hän oli pikukutyöstä lähtien säveltänyt, mutta rima julkaista omia sävellyksiä nousi, kun ensimmäisillä levyillä oli suuria nimiä kuten **Juice Leskinen, Jim Pembroke, Otto Donner, Hector**.

”He olivat niin isoja, etten uskaltanut tuoda omia biisejäni. Se vaati rohkeutta,

jota sen ikäisellä nuorella naisella ei ollut. Tiesin paikkani.” Sami kertoo, että he Love Recordsin **Atte Blomin** kanssa kannustivat Maaritia säveltämään.

Sivut saan -albumilla (1978) Maarit sitten debytoi säveltäjänä. **Mikko Alatalo** sanoitti Maaritin *Tähdön sinut rakastamaan* -biisiin.

Väärät keikkapaikat

Sami kuvaa, miten hänen tullessaan Maaritin bändiin keikkapaikat olivat ”tavallaan väärää”. Maarit jatkaa todeten: ”Ai, tavallaan? Eihän niitä keikkapaikkoja ollut pop- tai rockyhtyeille. Oli vain tanssilavoja ja elantorahaa piti saada. Se ei palvellut ketään; ei musikoita eikä tanssiyleisöä.”

Kun Maarit treenasi bändinsä kanssa hienon soul-setin, he lähtivät innoissaan

keikalle. Silloin Sami ei vielä ollut mukana. ”Olimme ihmeissämme: mitä, eikö yleisö pidäkään? Järkkäri huusi pää punaisena, että perkele tämmöinen musiikki loppuu heti, ja minä en maksa penniäkään, jos ette soita tanssimusiikkia.” Tilanteen pelasti pianisti, joka osasi soittaa humppaa.

Vain yliopistokaupungeissa oli rockyhtyeille klubipaikkoja, joissa heidän tyyliään arvostettiin. Esiintymispaikkoja alkoi tulla lisää, kun eri puolille maata perustettiin Elävän musiikin yhdistyksiä.

Elmut tarjosivat muusikoille uusia yhteistyömahdollisuuksia. Sami myi itse Elävän musiikin yhdistyksen kautta konserttikiertueen *Nykyajan lapsi* -albumin (1980) ilmestyttyä. Siitä tuli menestys. Esiintymispaikat olivat usein koulujen juhlasaleja, koska konserttisaleja oli vähän. >>>

Maarit ja Sami Hurmerinta ovat eläneet yhteistä perhe- ja taiteilijaelämää vuodesta 1970.

KUVA: SEPPO SARKKINEN

Avioparin työskentely samassa bändissä on taloudellisesti riskialtista, Maarit myöntää. ”Ylipäättään taitelijana olo on riski.”

”Kuurossa laulaminen oli sekä hienoa että kauheaa duunia.”

>>>

Riskialtista työtä

Kun aviopari tekee työtä yhdessä samassa bändissä, eikö se ole taloudellisesti riskialtista? ”Totta kai se on riski. Ylipäättään taitelijana olo on riski”, Maarit vastaa.

Pitkän yhteisen uran aikana on eletty huonoja ja hyviä kausia. Tiukinta oli, kun perheen esikoinen **Samuli** syntyi vuonna 1975. Maarit piti keikkataukoa, ja yhtyeen keikoista tulivat molempien tulot. Sami teki studiokeikkoja, mutta nekin vähenivät.

”Olen yhden ainoan kerran aikonut mennä työnhakuun. Soitin Finnairille, olisiko siellä mitään työtä, ja sain haastattelujan parin viikon päähän.” Aikomus hakea muita töitä päättyi, kun **Frank Robson** soitti ja pyysi bändiinsä.

Kun Samuli oli pieni, Maarit rahoitti perheen arkea tekemällä kuorokeikkoja levyillä,

konserteissa, mainoksissa ja televisiostudioissa. Hän, **Irina Milan**, **Pave Maijanen**, **Pepe Willberg** ja **Kalle Fäl**t olivat vakiokalustoa noissa kuoroissa.

”Kuurossa laulaminen oli sekä hienoa että kauheaa duunia. Laulaa nyt *Tsingis Khanin* taustalla huh, hah. Ei se hirveän mairittelevaa ole.” Maarit uskoo, että kuurossa laulaminen on opettanut ja kasvattanut häntä taitelijana ja laulajana. Oli pakko oppia ymmärtämään harmonioiden tärkeys. ”Oli löydettävä oikea vire ja vibratot, mikä on tosi vaikeata.”

Artistista käydään kauppaa

Maarit oli äitiyslomalla ja **Kim Kuusi** Finnlevyltä alkoi houkuttaa häntä vaihtamaan levy-yhtiötä. Hänen vanhalla levy-yhtiöllään Love Recordsilla meni heikosti. Yhtiön tarina päättyi myöhemmin konkurssiin.

Maarit ei innostunut kosinnasta. Hän halusi rauhassa miettiä, mitä tehdä ja mitä kohti oli matkalla. ”Olin ihan vilpittömästi sitä mieltä, että en halua vielä päättää mitään. Tahdoin keskittyä hoitamaan lasta.”

Kim Kuusi tuli tapaamaan Maaritia, ja samalla viikolla **Mosse Vikstedt** RCA-levy-yhtiöstä alkoi houkuttaa. Yhtiöt aloittivat kilpalaulannan ja rahasummat kohosivat. ”Se oli kuumottavaa. Minulle tarjottiin niin suurta summaa, ettei siitä pystynyt kieltäytymään. Ajattelin, että meidän perheemme pystyy elämään sillä vuoden. Valitsin Kimin ja se oli hedelmällinen valinta.”

Ensimmäinen Finnlevyn tuottama albumi *Siivet saan* oli menestys. Jos houkuttelu kirpasi levy-yhtiötä taloudellisesti, siellä saatettiin pian huokaista helpotuksesta. Albumi ylitti kultalevyrajan, ja siinä julkaistusta Samin säveltämästä ja **Mikko Alatalon** sanoittamasta *Jäätelökesästä* tuli kesto-suosikki. Seuraava albumi *Nykyajan lapsi*, jonka kaikki sävellykset olivat Samin käsialaa, saavutti myös kultalevyrajan.

Keikkailevat vanhemmat

Maarit jätti kuorotyöt 1980-luvun alussa ja keskittyi musiikin luomiseen ja keikkailuun. Perheeseen syntyi toinen lapsi **Janna** 1981. Hurmerinnat keikkailivat yhdessä ja kotiin jäi kaksi pientä lasta. Joskus jouduttiin olemaan yötäkin poissa. Heidän aarteensa oli Samin äiti, joka hoiti lapsia ja otti tarvittaessa yökylään. ”Ilman häntä tämä ei olisi ollut koskaan mahdollista”, Maarit kiittelee.

Maarit sai karusti kokea, miten hänen ammattiinsa suhtaudutaan, kun Jannaa yritettiin saada päivähoitoon. Tytär oli niin kateellinen äidin pianolle, ettei töistä tullut mitään. Jos Maarit lähestyikin pianoa, tytär tulistui.

Maarit haki päivähoitopaikkaa tyttärelle ja selitti Vantaan päivähoitoviranomaisille, että jos vaikka sellaisen puolipäiväisen paikan saisi, kun valmistelen levyä, enkä kerta kaikkiaan pysty tekemään töitä. Maarit Hurmerinnalle soitettiin muutaman päivän päästä: ”Emme voi antaa päivähoitopaikkaa, koska et ole työssä.” Sami puistelee päätään ja Maarit jatkaa: ”Vieläkin kuulee silloin tällöin kaupassa, että sinä se vaan lauleskelet.”

Kun **Janna Hurmerinta** hakeutui musiikon ammattiin, vanhemmat olivat ylpeitä ja kannustivat, mutta myös varoittivat freelance-ruuden epävarmuudesta. ”Mutta Janna oli myös nähnyt sen, miten paljon musiikki tuo iloa ja voimaa”, vanhemmat toteavat.

Maaritilla ja Samilla on edelleen paljon yhteisiä keikkoja. Vaikka se on raskasta, he aikovat keikkailla niin kauan kuin potkua ja intohimoa riittää. He rakastavat työtään, ja osa sitä on keikkailu. ●

Hallitus muokkaa arvokuiluesitystään

Perustuslakivaliokunnan kommentit otetaan huomioon täydentävässä hallituksen esityksessä.

Teksti LAURI KAIRA

Eduskunnan valiokuntien puheenjohtajat Johanna Ojala-Niemelä, Paula Risikko ja Suna Kymäläinen pyrkivät kaikki siihen, että tekijänoikeusdirektiivit sisällytetään asianmukaisesti Suomen lakiin.

KUVAT: JOHANNA OJALA-NIEMELÄ / VALOKUVAAMO KIPINÄ / EDUSKUNTA. PAULA RISIKKO / KIMMO BRANDT / COMPIG / EDUSKUNTA. SUNA KYMÄLÄINEN / KIMMO BRANDT / COMPIG / EDUSKUNTA

Eduskunta saa vielä ennen joulua hallitukselta lisäesityksen tekijänoikeusdirektiivin implementoinnista. Perustuslakivaliokunta edellytti muutoksia lähinnä lakiesityksen pykäliin 13 b ja 55 f. Pykälä 55 f säätelee sitä, millaisia automaattisia keinoja alustapalvelut saavat käyttää sen kontrolloimiseen, ettei julki pääse luvaton aineistoa.

Muutoksilla halutaan varmistaa, että globaalien alustapalvelujen, niiden käyttäjien ja niissä julkaistavan materiaalin tekijöiden oikeudet ovat tasapainossa.

Tasapainon turvaamista

Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja **Johanna Ojala-Niemelän** (sd.) mukaan tekijänoikeuslaissa säädetään keskeisesti tekijänoikeuden haltijan ja muiden henkilöiden välisistä suhteista.

”Perustuslakivaliokunta on tällaisessa asetelmassa vakiintuneesti pitänyt tärkeänä, että lainsäädännössä tulevat tasapainoisella tavalla huomioon otetuiksi kaikki sääntelyn kannalta merkitykselliset perusoikeudet”, sanoo Ojala-Niemelä.

”Sääntely ei saa esimerkiksi johtaa sen enempää tekijänoikeuden haltijoiden kuin teosten käyttäjienkään oikeuksien kohtuutomaan rajoittamiseen.”

Sakon uhka

Vastuuvaliokuntana asiassa toimii sivistysvaliokunta. Vaikka täydentävä esitys tuo prosessiin lisäkierroksen, sivistysvaliokunnan puheenjohtaja **Paula Risikko** (kok.) pitää tärkeänä, että eduskunta ehtii käsitellä lain tällä vaalikaudella.

”OKM on ottanut muutostarpeet riippäin tarkasteluun. Sivistysvaliokunta on sitoutunut esityksen mahdollisimman nopeaan käsittelyyn, kun se eduskuntaan tulee. Lausunto toki tarvitaan vielä perustuslakivaliokunnalta.”

EU on asettanut Suomelle myöhästymis-sakon uhan. Risikko sanoo, että direktiivi pyritään saamaan implementoiduksi mahdollisimman pian, koska olemme jo myöhässä.

Arvokuiluun puututtava

Direktiivillä pyritään puuttumaan niin sanottuun arvokuiluongelmaan – eli siihen, että ylikansalliset alustapalvelut voivat välttellä julkaisijan tekijänoikeusvastuuta siirtämällä palveluehdoissaan vastuun sisältöä tuoville palvelun käyttäjille.

Asiasta vielä omaa lausuntoa valmistele- van liikenne- ja viestintävaliokunnan puheenjohtaja **Suna Kymäläinen** (sd.) pitää tärkeänä, että arvokuiluongelmaan puututaan.

”Itse olen sitä mieltä, että myös ylikansallisten alustapalveluiden tulisi kantaa oma vastuunsa julkaisijan tekijänoikeuksista, eikä vain siirtää sitä käyttäjilleen. Eri asia kuitenkin on, miten tähän pystytään käytännön lainsäädännöllä puuttumaan”, sanoo Kymäläinen.

Myös Risikko näkee tärkeäksi, että asiaan puututaan. ”Ongelma on ilmeinen. Hyvä on löytää oikeudenmukainen ratkaisu.” ●

EU:n tekijänoikeusdirektiivien implementointi on ollut mutkikas polku, mutta nyt eduskunta on työn loppusuoralla.

Musiikkiala pyrkii vastuullisuuteen

Tavoitteina häirinnän loppuminen ja bändien kiertämisestä ekologista.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Vastuullinen musiikkiala -hanke lähtee liikkeelle kahdesta eri suunnasta, sanoo Musiikkojen liiton viestintäpäällikkö **Sanni Kahilainen**. Tavoite on tunnistaa sekä vähentää häirintää ja edistää alan sosiaalista vastuuta sekä toimia omalta osaltaan ilmastonmuutoksen hidastamiseksi.

Aiheita on nostettu esiin jo parin vuoden ajan muun muassa keskustelutilaisuuksissa ja keväällä julkistettiin verkkokysely alan ihmisten kokemasta häirinnästä. Sen

löydöksistä kerrotaan tarkemmin oheisessa kainalojutussa.

Toukokuun lopussa iso joukko musiikkialan toimijoita julkisti yhteisen Esiinnyn edukseni -ohjeistuksen. Verkosta löytyvä sivusto on työkalu, jolla halutaan luoda kaikille turvallinen musiikkiala.

Se tarjoaa ohjeet turvallisemman tilan luomiseen sekä hyvän käytöksen mallit. Ala asettaa nollatoleranssin kaikenlaiseen häirintään, syrjintään ja epäasialliseen kohteluun.

”On kyse sitten seksuaalisesta häirinnästä, rasismista tai basistivitseistä”, Kahilainen sanoo.

Sivuilla on ohjeita niille, jotka kokevat epäasiallista kohtelua, sekä niille, jotka seläistä havaitsevat. Sivusto selvittää niiden ilmenemismuotoja. Ohjeiden avulla voi arvioida omaakin toimintaansa.

Häirintäyhdyshenkilöt avuksi

Osa toimintaohjeistusta on nimetty eri tapahtumiin häirintäyhdyshenkilö. ”Nykyään eri tilaisuuksissa ja vastaavissa ilmaistakaan jo usein, kuka häirintäyhdyshenkilö on. Heitä on myös koulutettava.”

”Orkestereissa asia on työnantajan vastuulla, mutta freelancereilla tilanne on haas-

tavampi. Kuka vastaa heidän osaltaan? Jos yhdyshenkilöä ei ole, alan järjestöhinkin voi olla yhteydessä.”

Järjestöt toimivat kouluttajina ja tiedottajina näissäkin asioissa, mutta niiden pulma on se, että ne tavoittavat jäsenensä, mutta eivät välttämättä järjestäytymättömiä alan ihmisiä. ”Miten tavoitamme kaikki? Meidän pitäisi löytää heidät.”

Keväinen verkkokysely epäasiallisesta käytöksestä alalla oli kattava ja kaikki tahot saatiin helposti mukaan. ”Tulokset eivät varsinaisesti yllättäneet, mutta nyt voi viitata faktoihin, kun ne ovat paperilla.”

Musiikkiin ja musiikkikulttuuriin liittyvät usein seksuaalisuus, perfomanssi ja fantasiat. Yleisön on silti ymmärrettävä, ettei esiintyjä voi silti kohdella eri lailla kuin muita. Artistit kohtaavat joskus häirintää yleisönkin suunnasta.

Musiikkojen liitolla on aihetta käsittelevissä keskustelutilaisuuksissaan käytössä työkalu, jolla voi ehdottaa keskustelunaiheita anonyymeiksi, jos kokee ne vaikeiksi. Tämä on rohkaissut ihmisiä ja saanut huomaamaan, että muutkin haluavat keskustella samoista asioista.

”Musiikki ei saa vaikuttaa ummehtuneelta alalta, jolle nuoret eivät halua. Koska vastauksista selviää, että he kokevat häirintää tai heitä ei kuulla, meidän pitää ottaa tämä vakavasti ja tarttua siihen heti.”

Ekologisempaa kiertämistä

Vastuullisen musiikkialan hankkeen toinen puoli on ekologisuus. Siinäkin on edistytty ja keskitytty kiertuetoiminnan kehittämiseen.

”Muutos sekä uusien toimintatapojen kehittäminen ja omaksuminen vaatii aikaa ja kokeiluja. On mietittävä, mikä on massatapahtumien hiilijalanjälki. Miten luoda sellainen estradien verkosto, että bändi kiertäisi

>>>

”Musiikki ei saa vaikuttaa ummehtuneelta alalta, jolle nuoret eivät halua”, Sanni Kahilainen sanoo.

KUVA: TERO AHONEN

Työsuhteisten musiikkojen työsuojelusta vastaa työnantaja, myös häirintätapauksissa.

KUVA: MUSIC © BELISH / DREAMSTIME.COM

KYSELYN KORUTONTA KERTOMAA

HÄIRINTÄ MUSIIKKIALALLA on ilmeisen yleistä, selviää keväällä julkistetun Yhdenvertainen musiikkiala -kyselyn tuloksista. Avoimeen verkkokyselyyn vastasi 1 012 alalla toimivaa ihmistä.

Kyselyn teettivät musiikkialan järjestöt, Gramex joukossa mukana. Vastanneista 54 prosenttia oli musiikin esittäjiä.

Usein ja satunnaisesti epäasiallista käytöstä kohtasi naisista 55 prosenttia, miehistä 27 prosenttia. Vain harvoin epäasiallisuusiin oli naisista törmännyt 30 prosenttia, miehistä taas 42 prosenttia.

Nuoret kokivat usein epäasiallista käytöstä. Peräti 98 prosenttia 10–25-vuotiaista kertoi niin käyneen, 26–35-vuotiaista taas 87 prosenttia. Yli 65-vuotiailla luku oli 44 prosenttia.

Epäasiallinen käytös oli kyselyssä laaja käsite. Se sisälsi muun muassa epäasialliset kommentit ja vitsit, vähättelyt, ulkonäköön, etnisyyteen, sukupuoleen tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää sekä streotyyppien käyttämistä. Epäasiallisuus saattoi ilmentyä myös eri korvauksena samantasoisesta työstä, väärän tiedon antamisena tai tunnustuksen puuttumisen ideoista ja aloitteista.

Seksuaalista häirintää kertoi kohdanneensa naisista 41 prosenttia ja miehistä 29 prosenttia. Se kohdistui freelancereihin

selvästi useammin (30 prosenttia) kuin kuukausipalkkaihin musikoihin (19 prosenttia).

Vähiten häirintää alalla kokivat olevan vanhemmat ikäluokat sekä miehet.

KOLME SUOSITUSTA

Häirinnän kokemukset eivät kuitenkaan vieneet uskoa musiikkialaan. Kaksi kolmesta tunti yhteenkuuluvuutta alaan ja voivansa olla oma itsensä.

Hieman yli kolmannes (38 prosenttia) kokee, että musiikkialan kulttuuri arvostaa erilaisuutta ja kaikki toivotetaan tervetulleiksi alalle.

Raportti tekee kolme suositusta. Epäasiallisen käytöksen raportoinnin kanavia on selkiytettävä. Nyt ihmiset eivät aina tiedä, miten toimia, eikä alan järjestöissäkään ole vielä pohdittu näitä asioita loppuun asti.

Laaditaan selkeät ohjeet parhaista käytännöistä ja varmistetaan, että niiden seuraamisesta kannetaan vastuuta. Alan organisaatioiden on luotava omat tavoitteensa ja sitouduttava niihin julkisesti.

Epäasiallisesta käytöksestä on keskusteltava ja viestittävä avoimemmin. Tarvitaan koko alan kattavia viestintäkampanjoita, tapahtumajärjestäjien tehostettua tiedottamista käytösvaatimuksista sekä alan johtotasissa olevien julkisen sitoutumisen muutokseen. ●

Olavi Uusivirta toivoo sopimuskirjauksensa aktivoivan muitakin.

KUVA: TERO AHONEN

UUTTA SOPIMUSKULTTUURIA

JOULUKUUSSA 2021 laulaja-lauluntekijä **Olavi Uusivirta** uusi levytyssopimuksensa Universal Musicin kanssa. Sopimukseen kirjattiin Suomessa vielä poikkeuksellinen pykälä sitoutumisesta häirinnän torjuntaan.

Yhtiö ja laulaja sitoutuvat ilmoittamaan ja toimimaan heti, jos huomaavat häirintää, syrjintää tai epäasiallista käytöstä sopimuksen mukaisissa tuotannoissa.

”Epäasiallinen käytös on valitettavan yleistä ja saattaa ilmetä sivumennen tokaistuna ’heittona’, joka voi olla sen kohteelle erittäin häiritsevä. Siksi on tärkeää, että jokainen musiikkialan yhteisö – oli se sitten levy-yhtiö, bändi tai muu tuotantotiimi – kiinnittää asiaan huomiota ja antaa tilaa avoimelle keskustelulle”, Uusivirta sanoi Universal Musicin tiedotteessa.

”Toivon, että sopimuskirjaukseni aktivoi eleenä erityisesti niitä, joilla on musiikkialalla valta-asema. Valta velvoittaa kääntämään katseen myös omaan toimintaan, ja näyttämään mallia muille.”

Muusikkojen liiton lakiasiainpäällikkönäkin työskennellyt juristi **Lottaliina Pokkinen** kertoo tiedotteessa Uusivirran tiedustelleen häneltä, olisiko levytyssopimukseen lisättävissä jotakin, josta olisi hyötyä koko alalle.

”Ehdotin häirinnän torjunnasta luonnos-telemaani kirjausta, ja Olavi innostui asiasta heti.”

”Tarkoitus ei ole vaikuttaa niihin juridisiin keinoihin, joilla häirintään, syrjintään ja epäasialliseen kohteluun on jo nyt mahdollista puuttua”, Pokkinen sanoo. ”Avauksella halutaan helpottaa asiasta puhumista ja osoittaa, että epäkohtiin halutaan puuttua.”

Suomen Universal Musicin toimitusjohtaja **Kimmo Valtanen** sanoi tiedotteessa, että vastaava kirjaus tulee jatkossa kaikkiin yhtiön artistisopimuksiin. Hän toivoi, että muut yhtiöt ja artistit seuraavat esimerkkiä.

”Tulemme myös järjestämään henkilökunnallemme ja artisteillemme koulutusta aiheen ympärillä käytännön toimitaohjeiden kehittämiseksi”, Valtanen sanoi.

Uusivirta ja Universal Music julkistivat sopimuspykälänsä vapaasti lainattavaksi. Se on tällainen:

”Osapuolet sitoutuvat yhdessä estämään ja torjumaan musiikkialalla tapahtuvaa häirintää, syrjintää ja epäasiallista kohtelua. Osapuolilla on näihin nähden nk. nollatoleranssi ja kumpikin sitoutuu ilmoittamaan toiselle ja toimimaan viipymättä, mikäli havaitsee tai epäilee, että joku tämän sopimuksen mukaiseen tuotantoon osallistunut henkilö on syyllistynyt häirintään, syrjintään tai epäasialliseen kohteluun tai joutunut tällaisen kohteeksi.”●

>>>

yleisön sijasta? Ja miten bändi kiertäisi mahdollisimman vähän ympäristöä kuluttaen?”

Sanni Kahilainen mainitsee vielä yhden esimerkin: soitinten rakentaminen. ”Miten panostaa enemmän paikalliseen soitinten rakentamiseen ja saada se kannattavammaksi?”

YK:n päivänä lokakuussa julkistettiin alan yhteinen elma.live -sivusto. Se on tietopankki ja suunnittelutyökalu, joka antaa elävän musiikin edustajille tietoa ja työkaluja kestäväen kehityksen edistämiseksi.

Elman sivuilta löytyy kursseja, joita voi suorittaa omassa tahdissa. Ne johdattavat erityisesti elävän musiikin ammattilaisia kestäväen kehityksen asioihin. Neljän verkkokurssin aiheet ovat ihminen, yhteiskunta, luonto ja talous. Ne jakautuvat yhteensä 13 oppituntiin.

Mukana on vinkki- ja lukulistoja sekä videoita, joilla alan toimijat käsittelevät kestävä kehitystä omassa työssään. Lisäksi sivuilla voi rakentaa oman vastuullisuusohjelman.

Yhteinen vastuu

Hankkeen palaute on ollut hyvää, Kahilainen sanoo. ”Tutkimuksesta kävi ilmi, että kaikki

eivät alalla tiedä, mitä me jo teemme. Tässä järjestöillä on petrattavaa.”

Häirinnästä ja syrjinnästä on puhuttava siten, että niiden puuttumisesta tulee arkea. ”Vähän niin kuin kävi tupakoinnin kanssa. Nyt on aivan normaalia, että ei polteta.”

”Nuoret ovat siitä upeita, että heille on itsestään selvää, että häirintää tai muutakaan epäasiallista käytöstä ei sallita.”

Tavoitteena ovat nyt konkreettiset toimet. ”On tärkeää, että kaikki ne ihmiset, jotka ovat kokeneet epäasiallista kohtelua, huomaisivat että jotakin tapahtuu, ei vain puhuta.”

Muusikkojen liitto pitää näitä aiheita vahvasti esillä. ”Esimerkiksi työpsykologi kouluttaa, miten ottaa esille vaikeita asioita. ”Häirinnän ja rasmin vastainen taistelu ei saa jäädä vain sen ihmisen omaksi työksi, joka niitä kokee.” Muidenkin tulee puuttua asiaan, jotta kukaan ei jää yksin.

Vastuullinen musiikkiala -hanke pyrkii ulottumaan koko alalle. Kahilainen ottaa esimerkiksi **Olavi Uusivirran** levytyssopimuksen, jossa häirintää ja epäasiallista käytöstä ei hyväksytä. Sopimuksesta kerrotaan tarkemmin oheisessa kainalojutussa.

Lipun ostaminen keikalle on sekin sopimus, Kahilainen sanoo. ”Musiikkitapahtumilla on jo arvot ja säännöt, joiden mukaan osallistujien tulee toimia.”●

Vastuullinen musiikkiala -hanke pyrkii ulottumaan koko alalle.

KUVA: MUSIC © FRED'S / DREAMSTIME.COM

Johtosävel

TUIJA BRAX
Gramexin puheenjohtaja

Syväjoulou 2022

Sukujuureni ovat Kuusamossa. Venäjän laitton hyökkäyssota Ukrainaan on kirkastanut minulle, kuinka merkittävässä osassa raja, menetetyt maat ja sodat ovat sukujeni mielenmaisemassa, ja sen myötä minunkin. Oma sukupolveni on nauttinut Koillismaasta rusinat pullasta -metodilla eli lomilla.

Lapsena mökillä aikuisten jutuissa esiin nousivat muinaiset kauppareitit Vienan Kemiin, ikaikainen yhteys jäämerelle Petsamoon, tarunhohtoinen Bjarmia, suku- ja heimoyhteydet niin Stalinin vainoissa murhattuihin kuin niistä selvinneisiinkin. Ja Viktoria Mullovan loikkaus Kuusamosta länteen.

Nyt joulun alla konserttilipuja varattessani ja äänitelahjoja miettiessäni, huomaan ajattelevani tulevaa jouluaikin sodan kautta. Työmatkalla New Yorkissa, jossa joulusesonki oli tietysti jo alkanut marraskuun alussa, suorastaan ärsyynnyin bling bling -joulumuzakista. Tämä joulu on mielessäni selvästi poikkeusjoulu. Syntyjen syvien joulu.

Ehkä kaikki on Alfred Schnittken syytä. Somnium ja Emo ensemble esittivät lokakuussa Elisa Huovisen johdolla Vocal Espossa Schnittken Kuorokonserton. Juridiikan tylsistyttämä kielenkäyttöni ei taivu riittävän hyvin kuvaamaan tuota ihmeellistä sävellystä.

Armenialaisen Grigor Narekilaisen (950–1005) lohdullisten, ihmeellisten rukousrunojen sanat kutsuvat luokseen ja jäävät pyörimään mieleen. Niissä kaikuu koko elämän kirjo, ihmismielen mielettömyys, tyhmyys, ahneus, mutta myös pyrkimys hyvään ja hyvittämiseen. Raamatun Laulujen laulu on näiden yli tuhat vuotta vanhojen runojen innoittaja. Mutta sanat nousevat yli uskontojen, yleispäteviksi. Niin ajattelivat ainakin ateisti- ja muslimiytäväni.

Schnittken syy tai ei, muutkin syksyn taidevalintani ovat vieneet minut syntyjen syvien ääriin. Läheiseni ovat onneksi vähemmän monotonisia. Varaan lippuja komedioihin tai edes satiireihin, tarjoutuvat etsimään kummilapsille lahjaksi groovimpaa musiikkia. He tasapainottavat muutoinkin joulumme siksi, mitä joulu aina onkin, ilon ja ystävyiden juhla. Ja tietenkin kaikenlaisen joulumusiikin juhla. Hyvää joulunajan musiikkimaailmaa teille kaikille!”●

Ehkä Schnittken syytä.

KUVA: PIA INBERG

CHRISTEL ROOSBERG

- Taitelijanimi **Chisu**. • Syntynyt 1982.
- Säveltäjä, sanoittaja, tuottaja ja laulaja.
- Ensimmäinen soolosingle *Mun koti ei oo täällä* (2007). • Kuusi sooloalbumia.
- Saanut 12 Emma-palkintoa.

KUVA: SEBASTIAN JOHANSSON

Hippusellinen jumaluutta

Christel Roosberg päättää joulukuussa soolouransa hittiartisti Chisuna.

Mikä saa yhden Suomen suosituimman laulajan kääntämään selkensä menestykselle ja poptähden elämälle?

Teksti VILLE HARTIKAINEN

Marraskuu 2021. Televisiossa pyörii *Vain elämää* -sarjan kahdenentoista kauden kahdeksas jakso. Satunnassa vietetään **Chisun** eli **Christel**

Roosbergin päivää. Artistit ovat kokoontuneet illallispyödyän ääreen.

”Mä oon päättänyt, että...”, Roosberg aloittaa.

”Että isosti aion nyt silleen jäädyttää tän sooloartisti Chisun. (...) Mulla on vahvasti se olo, että mä en tule todella pitkään aikaan tekemään musiikkia suomeksi. Nyt on aika uuden seikkailun.”

Ilmoitus tuli monelle yllätyksenä. Roosberg on yksi 2000-luvun menestyneimmistä kotimaisista artisteista. Hän on kultalevyillä ja lukuisilla musiikkialan tunnustuksilla palkittu taiteilija, popvisionääri ja kansansuosikki, joka nauttii vankkumatonta suosiota myös kriitikkojen keskuudessa.

Sellaisesta asemasta irti päästämisen lie-nee vaikeaa. Pelottavaakin.

Vai onko?

”Kyllähän se jännittää tosi paljon”, Roosberg sanoo.

”Mutta olen silti tosi onnellinen. Olen tehnyt tätä päätöstä monen vuoden ajan, ja pandemian takia asia on hieman lykkääntynyt, ja nyt ollaan viimein tässä. Saan päättää tämän Chisun arvoisesti. Ei ole jäänyt tunnetta, että mikään olisi jäänyt kesken.”

Tulevaisuus avoinna

On marraskuu 2022. Teemme haastattelua videopuhelun välityksellä. Roosberg (s. 1982) istuu työhuoneellaan Helsingin Herttoniemessä ja puhuu kuukauden päässä häämöttävästä soolouransa päätepisteestä.

Vain elämää -ohjelmassa hän perusteli lopettamis päätöstään sillä, että haluaisi olla jatkossa muutakin kuin keikkaileva artisti ja kokeilla yhteistyötä puolisonsa, säveltäjä-tuottaja **Jori Roosbergin** kanssa. Kansainvälistyminenkin kiinnostaisi.

Vuonna 2019 avioituneella pariskunnalla on yhteinen, 11 Ones -niminen levy-yhtiö, jonka kautta he tuottavat ja mentoroivat muita artisteja. Yhteistyötä tehdään muun muassa Instagramin suosituimpana suoma-

laisena tunnetun **Joalin Loukamaan** kanssa.

”Freeze Chisu -keikkojen lisäksi levy-yhtiö vie eniten mun aikaani”, Roosberg kertoo.

”Toimimme projektikohtaisesti.”

Ajatukset oman soolouran suhteen eivät ole juuri muuttuneet vuoden takaisesta. Roosberg sanoo, että hänellä on ”ihana hiru-veästi” erilaisia suunnitelmia tulevan suhteen, mutta pääasia on, että se on jotain aivan muuta kuin Chisua. Siksi hän halusi lopettaa.

”Se on se yksinkertainen syy”, Roosberg sanoo.

”Pop-artistina oleminen on hyvin henkilökohtaista työtä. Siitä saa harvoin lomaa. Koen, että olen antanut sille paljon, ja se on antanut mulle paljon. Olen tosi kiitollinen mun urasta, mutta nyt tiemme erkanevat.”

Mihin polku on johtamassa? Moni on arvellut, että hän keskittyisi jatkossa avio- puolisonsa kanssa perustamaansa perheduo Roosbergiin. Pariskunnan musiikkia kuultiin ensimmäisen kerran kolme vuotta sitten, kun yhteistyönä syntynyt kappale *The Author* julkaistiin kansainvälisen *Muumilaakso*-animaatiosarjan soundtrackilla. >>>

”Olen ollut aina jokaisen levyn jälkeen valmis lopettamaan.”

KUVA: SEBASTIAN JOHANSSON

>>>

Rooseberg ei kuitenkaan halua avata kovin tarkasti kokoonpanon tulevaisuudensuunnitelmia, ja vakuuttelee, ettei konkreettisia päätöksiä jatkoon suhteen ole edes tehty. Aihe vaikuttaa olevan jossain määrin hankala. Vai miten tulkitisit hänen vastaustaan kysymykseen: ovatko he tehneet yhdessä enemmänkin kappaleita?

”No, kyllä me jotain... Mutta ei meillä... Ei me ihan aidosti olla tehty siis... Siis ei, ei meillä ole mitään musaa, mitä edes harkitsimme julkaisevamme”, Rooseberg saa muotoiluksi.

Samassa ovi hänen takanaan avautuu. Jori Rooseberg astelee huoneeseen ja tulee moikkaamaan. Paljastaisiko hän hieman enemmän tulevaisuudensuunnitelmista? Milloin kuulemme lisää Rooseberg-duon musiikkia?

”En mäkään kyllä voi paljastaa”, hän valittelee.

”Tai no... sanoisin, että ihan viimeistään 2024.”

Vieressä kuunteleva Christel Rooseberg pyörittää päätään. Hän toteaa toruvaan sävyyn ”noniin”, ja passittaa hölösuisen puolisonsa huoneesta ulos. Lopuksi hän naurattaa. ”Lavertelija.”

Menestyksen merkitys

Keskustelemme menestyksen merkityksestä. Rooseberg sanoo, ettei hän sitä kiellä, ettei olisi nauttinut tähteyden mukanaan tuomista eduista. *Baden-Badenin* (2009), *Sabotagen* (2010) ja *Kobtalon oman* (2010) kaltaiset radiohitit takasivat sen, että hän pääsi esiintymään isoille yleisöille ja toteuttamaan monia musiikkiin liittyviä unelmiaan.

Suosio on näkynyt mukavasti myös palkkussissa. Kivaltahan kaikki sellainen tuntuu, Rooseberg myöntää.

Nyt hän on kuitenkin hyvästelemässä Chisua, ja samalla asettamassa saavuttamansa aseman vaakalaudalle. Tavallaan jopa heittä-mässä sitä pois. Tuntuuko päätös vaikealta?

Ehkä jossain määrin kyllä, Rooseberg vastaa.

”Menestys ei ole kuitenkaan tehnyt mua koskaan sinällään onnelliseksi. Eivätkä menestyksen hetket ole mulle niitä highlighteja. Suurin osa tästä työstä on kuitenkin oikeasti sellaista arkista puurtamista, epämuikavuuk-sien ja epävarmuuden sietämistä. Se on henkisesti raskasta, varsinkin siinä vaiheessa, kun julkisuus tulee kuvaan mukaan. Siksi sun pitää oikeasti tykätä tästä ammatista.”

Aivan varmasti hän tulee hetkittäin myös kaipaamaan tähteyden tuomaa kimalletta. Niitä hetkiä, joista moni musiikintekijä unelmoi, mutta harva pääsee kokemaan. Menestyksellä on kieltämättä puolensa.

Rooseberg muistelee viime kesää.

”Muistan, kun ajoimme Ruisrockista pois sitä ihanaa, mutkittavaa tietä pitkin, ja ajattelin, että vitsit, pääsenkö tänne enää

KUVA: SAARA PELTOLA / LEHTIKUVA

Chisu esiintyi Pori Jazzissa Porissa 16. heinäkuuta 2022.

koskaan. Silloin itkin vuolaasti. Mutta sellainen ihmismieli on. Me halutaan toisintaa hienoja juttuja, mutta samalla unohdetaan, että uusien kokemusten saaminen on vielä tärkeämpää. Elämässä pitää uskaltaa päästää välillä irti ja tarttua uusiin juttuihin.”

Omaehtoisuus on elinehto

Irtiottojen tekemistä Rooseberg ei ole pelännyt aiemminkaan. Siitä todistena on esimerkiksi Chisun viimeiseksi jäävä levy *Momentum 123*. Vuonna 2019 ilmestynyt albumi oli taiteellisesti kunnianhimoinen, ultramoderni ja perinteisiä popkonventioita välttelevä epäkaupallinen kokonaisuus, jonka artisti itsekin arveli leikkillisesti tuhoavan hänen uransa.

Tavallaan hän olikin oikeassa. Vaikka *Momentum 123* keräsi poikkeuksellisen ylistäviä arvioita ja palkittiin Emma Gaalassa vuoden albumina, jäi se kauaksi Chisun aiempien levyjen myyntiluvuista.

Rooseberg sanoo, että tietysti sellainen hieman harmittaa. Hän kuitenkin korostaa, että musiikin tekemisessä omaehtoisuus on hänelle kaikki kaikessa, vaikka se merkitsisi-kin kaupallista itsemurhaa.

”Näen sen elinehtona”, hän sanoo.

Jos tuijotamme liikaa rakennetta ja musiikin pelimaailmaa, jossa pitäisi menestyä ja hyppiä aina leveliltä toiselle, niin sellaiseen uupuu ja masentuu. Ei jatkuva menestys ole edes mahdollista. Ei ole mahdollista olla aina vain isompi. Ei se mene niin.”

Muusikon ammatissaan suurimman tyydytyksen hän sanoo saavansa siitä, että pääsee

ilmentämään vapaasti päähänsä pulpahtavia ajatuksia ja tuomaan niitä muun maailman kulttavaksi. Laulun tekijänä hän kokee itsensä ennen kaikkea ”musiikkia kanavoivaksi välineeksi”.

”Jumala sen tekee, ja meidän kauttamme se suodattuu”, Rooseberg kertoo.

Näinkö on?

”Ehdottomasti. Jos vain kuuntelisin egoani, joka nauttii menestyksestä tai toivoo niitä listaykkösiä, niin mun musani olisi paskaa. Tekisin ainoastaan turvallisia ratkaisuja ja asioita, jotka on jo kuultu. Mutta jos mukana on hippusellinenkin jumaluutta mukana, niin mulla on mahdollisuus onnistua.”

Taiteilija vai viihdyttäjä?

Kotimaista listapoppia kuunnellessa tulee monesti ajatelleeksi, että samankaltaista asennetta soisi monelle muullekin ammattimusiikolle. Mitä mieltä Rooseberg on asiasta: ottavatko kotimaiset popartistit hänen mielestään liian vähän riskejä?

Hän vastaa diplomaattisesti, ettei halua puhua toisten puolesta tai lähteä vertailemaan musiikintekijöitä keskenään, ja muistuttaa, että jokainen musiikkialalle pyrkivä on jo lähtökohtaisesti riskinottaja. Sen hän kuitenkin myöntää, että kaipaisi musiikkikentälle enemmän tulkintaa ja ”aitoa ihmistä, joka puhisee tunteitaan”.

”Ongelmana on kuitenkin se, että Suomen musiikkimarkkina ei ole järin valua. Aika harvalla artistilla on varaa tehdä valtavan päistikaisia juttuja.” >>>

"Mulle kaikkein suurin hetki on se, kun syliin tipahtaa yhtäkkiä joku mieleton melodia ja mieleton teksti, ja pääsen työstämään niitä studiossa", Roosberg sanoo.

KUVA: SEBASTIAN JOHANSSON

>>>

Miksi sinulla on?

"Niin. Ihan hyvä kysymys", Roosberg sanoo ja naurahtaa.

"Ehkä siihen liittyy se, että olen elänyt tätä aina levy kerrallaan. Olen ollut aina jokaisen levyn jälkeen valmis lopettamaan. Olen ajatellut, että jos tämä tuntuu kauhealta, niin sitten en vain enää tee tätä."

"Mutta tiedän, että on olemassa myös monia sellaisia ihmisiä, jotka haluavat pitkän uran ja kokevat artistiuden ihan eri tavalla kuin minä. He kokevat, että he kuuluvat lavalle, ja että heidän elämäntehtävänsä on nimenomaan päästä esiintymään ja laulamaan ihmisille. Eikä välttämättä aina niin omaehtoisesti, vaan niiden ihmisten ehdoilla."

Eikö siinä ole taiteilijan ja viihdyttäjän ero?

"Tavallaan joo. Mutta toisaalta kumpi sitten on arvokkaampaa? Olisi tosi helppo dissata niitä tyyppejä, jotka tekevät suomihittejä massoille. Mutta se on kuitenkin palvelus niille ihmisille, jotka haluavat kuunnella sitä musaa. Ja se on tosi fine."

"Mun superhetki"

Palataan haastattelun alkuteemaan. Chisu-nimisen artistin taival päättyy joulukuussa yhdeksään keikkaan Helsingin Tavastiassa. Miksi juuri siellä? Roosberg olisi voinut lopettaa soolouransa piskuisen rokkiklubin sijaan myös Helsingin jäähallin tai Tampereen Nokia Arenan kokoisessa paikassa.

Roosberg vastaa, että niin olisi, mutta hän ei halunnut. Hän sanoo, ettei ole ihmisenä sellainen, että kestäisi "ihan helvetisti" paineita, ja neljätoista vuotta kestäneen uran summaaminen yhteen iltaan olisi tuntunut ratkaisuna hankalalta ja väärältä.

"En halunnut, että kaikki olisi ohi yhdessä illassa. Ei kaksi tuntia riitä mulle."

Eikä areenamittakaavan keikka ole hänelle toisaalta statuskysymyksenäkään merkityksellinen. Roosberg sanoo, ettei hänelle ole tärkeää osoittaa itselleen tai kenellekään muulle, miten suuri artisti hänestä on tullut. Hän sanoo pärjäävänsä varsin hyvin ilman tällaista kokemusta.

Niin hän ajattelee tavallaan kaiken keikkailun suhteen.

Monelle artistille lavalle nouseminen ja elävälle yleisölle esiintyminen on kaikki kaikessa. Se on hetki, jota varten laulut on kirjoitettu ja levyt äänitetty. Koko laulajanammatin huipentuma.

Roosbergin kohdalla näin ei ole.

Kun on kiertänyt Suomen päästä päähän tarpeeksi monta kertaa, niin alkaa väkisinkin pohtia, että taasko minä olen täällä. Näin Roosberg sanoo väkisinkin ajattelevansa. Se ei tarkoita, etteikö hän osaisi nauttia esiintymisestä, mutta sanoo silti sisimmässään tietävänsä, että syttyy oikeasti ihan eri jutuista.

"Mulle kaikkein suurin hetki on se, kun syliin tipahtaa yhtäkkiä joku mieleton melodia ja mieleton teksti, ja pääsen työstämään niitä studiossa", hän kertoo.

"Ja kun kotiin lähtiessäni kuuntelen sitä autossa, ja kelaan, että tämä on niin hyvä. Olen sellaisessa älyttömässä rushissa. Se on se mun superhetki. Sitä mä narkkaan aina uudelleen." ●

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita.
Teksti: Tommi Saarela

Ibanez
SR300EDX-RG

Neljä vai viisi kieltä?

IBANEZIN Soundgear-bassojen sarjaa on kasvatettu kahdella edullisella harrastajasoittimella.

4- ja 5-kielisissä rinnakkaismalleissa on viidestä vaahtera- ja pätkinäpuuosasta valmistetut kaulat, otelauta on jatobaa ja runko nyatoh-puuta.

Passiivimikrofonit ovat PowerSpan Dual Coil -mallia, ja sävynsäätimistä mainittakoon kolmiasentoinen ekvalisaattori sekä kolmiasentoinen Power Tap -kytkin. Jälkimmäinen mahdollistaa mikrofoneille kolme erilaista kytkentäyhdistelmää: Tap puolittaa ne yksikelaisiksi, Series antaa humbuckerin soida isona ja lämpimänä, ja Power Tap puolestaan yhdistelee yksikelaisen mikrofonin selkeyttä humbuckerin tuhtiin alakertaan. Mikkien magneetteja ei ole piilotettu kuoriin, mistä johtuen niiden välittämän signaalin kerrotaankin olevan isompi ja selkeämpi.

Tallan luvataan kannattelevan mukavasti hie-man paksumpiakin kieliä, ja sen rakenteessa satulapalat lukittuvat hyvin paikoilleen.

Bassokaksikon väri on ruusukulta, ja metalliosat ovat kullanväriset.

4-kielinen maksaa noin 460 euroa, 5-kielinen noin 540 euroa. ●

ibanez.com

Chapman ML3
Semi Hollow Pro

Perinnettä kunnioittaen

CHAPMAN-kitaravalmistajan ML3 Semi Hollow Pro on f-aukolla varustettu puoliakustinen sähkökitara, jonka runko rakentuu mahonkisen kopan ja kaarevan vaahterakannen varaan. Kaula ja otelauta ovat paahdettua vaahteraa ja skaala on 25,5-tuumainen.

C-kaulaprofiililla varustetussa kitarassa on 22 ruostumattomasta teräksestä tehtyä Jumbo-nauhaa, Hipshotin valmistamat Grip-Lock Open -viritimet sekä Graph Technin TUSQ-satula, jonka ominaisuuksia kuvaillaan norsunluun kaltaiseksi – joskin kyseessä on läpeensä synteettinen, ja niin muodoin maapallon lajikirjoa säilyttävä materiaali.

Seymour Duncanin yksikelaisilla Vintage P90 -mikrofoneilla varustetun, sinisenä, vihreänä tai oranssina kimaltelevan perinnekitaran ulkonäön viimeistelevät pimeässä hohtavat otelaudan sivumerkit.

ML3 Semi Hollow Pro -kitaran hinta on myyntikanavasta riippuen noin 1 000–1 100 euroa. ●

chapmanguitars.com

Akai MPC Key 61

Muhkea musiikkityöasema

PARHAITEN äänentallentimista, samplereista ja rumpukoneista tunnettu Akai Professional on valmistanut yhden edistyneimmistä ja monipuolisimmista musiikkityöasemista, mitä markkinoilla on nähty.

Akai MPC Key 61 vaikuttaa ensi näkemältä tavanomaiselta työasemasyntikalta, mutta sisältää nimensä mukaisesti 61 puolipainotettua kosketinta aftertouch-toiminnoilla sekä uuden sukupolven virtuaaliset instrumentit ja efektit.

Ja tämä on vasta alkua. Kaikkiaan MPC Key 61:n ääniosastolta löytyy 25 viimeisen päälle viilatua virtuaali-instrumenttia sekä sisäänrakennettu nelytminen suoritin neljän gigatavun työmuistilla.

Pakettiin kuuluvat myös Akain rumpukoneista tutut värikkäät kosketusherät rumpupainikkeet

sekä käyttäjän ohjelmoitava Touch Strip Controller eli nauhaohjain. Laitteeseen voi kytkeä kaksi linjatason instrumenttituloa tai kaksi mikrofoniasia sisäänrakennettujen etuasteiden kautta. Itsenäisiä linjalähtöjä on neljä.

Laitteen käyttöliittymän keskiössä on monikoketus- ja eleohjaustoiminnoilla varustettu seitsemäntuumainen värinäyttö, ja muista herkuista mainittakoon vielä 128-raitainen midisekvensseri, Wi-Fi/Bluetooth, neljä ohjelmoitavaa Q-Link -ohjainpotikkaa sekä pitchbend- ja modulaatiopyörät.

Äänitys- ja kelauspainikkeiden avulla voidaan tallentaa ja toistaa kahdeksaa audioraitaa.

MPC Key 61 maksaa noin 2 000 euroa. ●

akaipro.com

Iso mies, iso ääni

Kookas ja karismaattinen Sakari Kuosmanen tunnetaan ja tunnistetaan yhä kaikkialla.

Ja miksei tunnistettaisi: artisti elää parhaillaan soolouransa uutta tulemistä.

Teksti TOMMI SAARELA Kuvat MARC SABAT

SAKARI KUOSMANEN

• Syntynyt 1956 Helsingissä. • Esiintynyt ja levyttänyt muun muassa seuraavissa kokoonpanoissa: Sleepy Sleepers, Leningrad Cowboys, Juice Leskinen Grand Slam, Seitsemän seinähullua veljestä, Blue Train. • Julkaissut toistakymmentä sooloalbumia, uusin, *Tulenkantaja* ilmestyy ensi vuonna. • Tunnetaan muun muassa seuraavien laulujen esittäjänä: *Rakkauden haudalla*, *Pudonnut enkeli*, *Pariisi*, *Pieni sydän*, *Paratiisi*, *Kappale kauneinta Suomea*, *Ihan tavallinen Juha*. • Kuuluu ohjaaja Aki Kaurismäen luottonäyttelijöihin muun muassa elokuvissa: *Calamari Union*, *Kauas pilvet karkaavat*, *Juha*, *Mies vailla menneisyyttä*, *Toivon tuolla puolen*.

Monille tulee **Sakari Kuosmasesta** ensimmäisenä mieleen hänen hyvinkin tunnistettava äänensä. Yksi muistaa äänen jääkiekon MM-kultajuhlissa *Finlandia*-hymnin tulkkina, toinen Radio Cityn Pullakuskien hahmona, joka hekottelee omille puujalkavitseilleen.

Välillä mies saattaa upota vuosikausiksi kalastus- ja ravintolabisneksien maailmaan, ponnahtaakseen sitten taas pintaan musiikin voimalla.

Nyt tuttua ääntä on kuultu pitkästä ajasta radiokanavilla, ja paljon. Uusi nousu soittolistojen kärkeen alkoi vuosi sitten biisillä *Tavalinen Juba*, ja tällä hetkellä eetterissä soi viimeistelyvaiheessa olevan pitkäsoiton tuorein maistiainen, *Tulenkantaja* (feat. **Pyhimys**).

Siinäpä pikakatsaus Sakari Kuosmasen (s. 1956) nykypäivään. Mutta tähän pisteeseen on kuitenkin päädytty pitkän kaavan mukaan.

1960-luvun lopulla Kuopiossa teinikään varttuva Saku oli nimittäin päättänyt ryhtyä isona ammattijalkapalloilijaksi, kunnes lahjaksi saatu kitara muljautti suunnitelmat sijoiltaan.

”Aloin opetella korvakuulolta Creedence Clearwater Revivalia, Rolling Stonesia ja Led Zeppeliä, ja yritin tsekata otetaulukoista, että mitä soitteja ne mahtavat käyttää”, Sakari Kuosmanen kertoo musiikkiuransa haparoivia alkumetrejä.

Vaikka rokki veikin nuorukaisen mennessään, hän ei silti hylännyt niitä musiikinlajeja, joihin oli paneutunut jo alaluokilta.

”Lauloin edelleen esimerkiksi koulun juhlissa **Sibeliusta**, **Merikantoa**, **Kuulaa** ja maakuntalauluja.”

Vaikka lupaava laulajanalku Kuosmanen oli napannut kitaran kaulaansa, huipputason instrumentalistiksi ei ollut hinkua. Sen sijaan hän oli päättänyt tulla Suomen parhaaksi laulajaksi.

”Absurdi ajatus! Mutta siinä oli kannustimena, että pääsisin jotenkin liikkeelle Kuopiosta, jonkin leveämmän leivän ääreen.”

Ja niin kävi, että 1980-luvun alussa Kuosmanen rankattiin useampanakin vuonna Suomen parhaaksi laulajaksi – jazzin saralla. Että ei se ajatus niin absurdi ollutkaan. Oopperakouluunkin häntä houkuteltiin, mutta ehdotus tuli liian myöhään. Estradiviihde, pop ja rock olivat jo kietoneet miehen pauloihinsa.

Kaksi kieltä vähemmän

Peruutetaan vielä hetkeksi 1970-luvun alku-puoliskolle.

”Kouluaikoina kuljin kaikki väli- ja hyp-pytunnit räpyttelemässä kitaraa poikalypseon naapurissa toimineessa musiikkikaupassa. Yhtenä päivänä sinne pamahti **Rauli ”Bad-ding” Somerjoen** soittajia hätäisinä kyselemään, että mistä kitaristi ja nopeasti. Baddingilla olisi illalla keikka seudun suurimmalla lavalla, mutta kitaristilla oli jäänyt ryyppy päälle.”

Kauppiaan poika vinkkasi nuoreen Kuosmaseen, joka näppäili sivummalla kaupan kitaroita: ”Toi osaa soittaa kaikki Baddingin biisit”.

”En ole kitaristina mikään tiluttelija, näillä nakeilla ei paljon tilutella.”

Siitä lauteille. Se oli Kuosmasen ensimmäinen oikea keikka – ja yleisöä parituhatta. Siltä ainakin näytti.

Harmi kyllä, Baddingin vakituinen kitaristi sai putkensa poikki, joten pysyvää pestiä ei bändistä saanut. Mutta kun paikallisissa tanssibändeissä tuli basistin vakansseja auki, miestä ei hirvittänyt vaihtaa soitinta lennosta.

”Mikäs siinä – bassosahan on vielä kaksi kieltä vähemmän kuin kitarassa! Kitaransoittoni perustuu tänäänkin juuri bassolinjojen ymmärtämiseen. En ole kitaristina mikään tiluttelija, näillä nakeilla ei paljon tilutella. Jos soitan joskus soolon, tyyliäni on ’tahallista häirintää’. Mutta kompit lähtee!”

Hullu showmies

Sakarin vanhemmat työskentelivät kuopiolaisessa psykiatrisessa sairaalassa, tuolloin sanottiin ”hullujenhuoneessa”.

”Tunsin sairaalan kaikki käytävät ja kolot, ja potilaat myös. Oltiin pienestä pitäen pyörityt potilaiden seassa, pelattiin fudistakin yhdessä. Ulkopuoliset eivät uskaltaneet edes puhua niille, mutta meille nuo ’hullut’ olivat ihan vain kavereita.”

Ja kuinka ollakaan – 1970-luvun puolivälissä Kuosmasen ensimmäinen merkittävä muusikonpesti siunaantui orkesterissa nimeltä Seitsemän seinähullua veljestä. Nimi taisi olla enne.

”Olin nähnyt ne livenä Kuopiossa jo aiemmin, ja minulle Seinähullut oli sen ajan keikkabändeistä kovimpia. Niillä oli niin

hyvä meininki, päätin että tuohon pitää päästä messiin.”

”Siihen maailmanaikaan kun Sakari tuli bändiin, meillä oli show-numerona *Lumikki ja Seitsemän seinähullua*. Sakari suhteellisen kookkaana kaverina oli ilmiselvä valinta Lumikin rooliin. Hänet puettiin peruukkiin, kaislahameeseen ja muuhun outoon rekvisiittaan”, Seinähullujen johtohahmo, rumpali **Raimo Smedberg** hihittelee.

”Hulluissa sai showmiehen koulutuksen parissa vuodessa”, Kuosmanen jatkaa. ”Vanhemmat ketut opettivat nuorempaa, ja niin sen täytyy mennäkin. Seinähulluista tuli menolippuni maailmalle, ammattimuusikoksi.”

Lontoo polvilleen

Seinähullujen jälkeen Kuosmanen keikkaili ja levytti aikakautensa räävittömimmän kohu-yhtyeen Sleepy Sleepersin ja sen kansainvälisen sivuprojektin Leningrad Cowboysin riveissä vuosikaudet. Kuosmasen seikkailuista näiden bändien kanssa voisi kirjoittaa kirjan. Ja sellainen on kuulemma ensi syksynä tulosakin. Sitä odotellessa täytyy tyytyä pariin pikku maistiaiseen.

Elettiin 1980-luvun alkua, hetkeä ennen Kuosmasen soolouran käynnistymistä, ja mies pähkälle jatkaako jazzarina, lähteekö opiskelemaan klassista – vai menisikö sittenkin örveltämään Sliippareihin? Hän valitsi viimeksimainitun.

”Olin ihastunut Sliipparien anarkiaan. **Sakke Järvenpää** saattoi olla lavalla pukeutuneena Mustanaamioksi ja **Mato Valtonen** Teräsmieheksi. Siellä ne ajelivat rullatuolilla, nuuhkivat naisten pikkupöksyjä ja möykkäsivät älyvapaita biisejään. Ajattelin, että tuo on minun bändini. Noilla on tunnelma kohdallaan”, Kuosmanen hersyttelee.

Pitkäksi venähtänyt Sliippari/Cowboys-ura alkoi hetken mielijohteesta. **Ismo Alangan** johtamasta Hassisen Koneesta heitteille jäänyt rumpali **Harri ”Hate” Kinnunen** nimittäin sattui eräänä iltana retostelevaan Helsingin Vanhan Kuppilassa Kuosmaselle, että hänet oli kutsuttu Sliipparien koesoittoon Lahteen.

”Innostuin jutusta. Hate soitti Madolle, että ’oon lähössä junalle, ja oon löytänyt

Vaikka levyttämisessä onkin ollut pitkä paussi, keikkaa Kuosmanen on painanut kaiken aikaa.

kitaristinkin, otanko mukaan’ ja Mato oli vastaanottanut että ilman muuta.”

Koesoiton jälkeen ei kulunut montakaan päivää, kun koko konkkaronkka oli jo panemassa Lontoota sekaisin samalla kun yritti purkittaa sikäläisessä studiossa uutta Sliippari-levyä nimeltä *Alma-tädin illuusio*.

Alkupotku itsenäisyydelle

Sliippareihin tullessaan Kuosmanen toi mukanaan rutkasti lauluvoimaa. Sitähän ei siinä bändissä ahtaasti ajatellen ollut siihen mennessä oikeastaan ollut lainkaan – jos mitataan sävelpuhtautta, rytmittäjää ja sen sellaisia pikkuseikkoja.

”Tarkoitus oli tulla Sliippareihin vastuuttomaksi rivimieheksi, mutta aloin saada vähän liikaakin tekemistä. Jätkät alkoivat sysätä minulle sovittamista, ideointia ja lauluhommia. Aloin olla jo sen verran kypsytynyt, että päätin alkaa puuhata omaa bändiä, mutta sitten **Juice Leskiseltä** tuli puhelu. Ajoitus oli täydellinen.”

Vierailu Juicen Grand Slamissa jäi yhden levyn ja parin kiertueen mittaiseksi, Kuosmanen palasi Sliippareihin ja jatkoi vielä vuosia rymyremmin mukana – ja satunnaisena vierailijana senkin jälkeen.

Kuosmanen muistuttaa, että hänen puvustuksensa Sliippari-keikoilla saattoi olla aika niukka. Kitara tai basso peitti ehkä jotain kriittistä, muuten mies saattoi olla verhottuna vain kroppaa kiristävään isoon verkkosukkaan, Suomen lipusta tehtyyn lannevaatteeseen tai sumovaippaan.

Kuosmasen legendaarinen sumopainijan look on piirtynyt kahden tai useamman kansakunnan muistiin Neuvosto-Eestin ensimmäisiltä kansainvälisiltä rockfestivaaleilta, jotka pidettiin Tallinnan laululavalla elokuussa 1988.

”Se oli se keikka, jossa me suomalaiset rokkarit alettiin vapauttaa veljeskansaa Neuvostoliiton ikeestä. Kun venäläiset sotilaat vartioivat meitä lavan molemmin puolin Kalashnikov-rynnäkkökiväärit kädessä, päätin pukeutua sumopainijaksi. Ajattelin, että ehkä ne eivät voi tämänäköistä jatkää ampua, kun se kohta laulaa mitä se laulaa.”

Sleepy Sleepersin osuuden alkaessa yksinäinen sumopainija marssi lavalle, ja lauloi säestyksettä

>>>

Monikasvoinen taiteilijapersoonaa tunnetaan myös näyttelijänä. Kuosmanen on esiintynyt parissakymmenessä kokoillan elokuvassa.

Ensi vuoden puolella Kuosmaselta ilmestyy pitkästä aikaa uusi albumi.

>>>

Finlandia-hymnin sen verran muokatuin sanoin ja spiikein, että tyhmempikin ymmärsi, että nyt otetaan kantaa Viron vapauttamisen puolesta. Niin sen ymmärsi ainakin hurraava yleisö, jota oli paikalla kymmenin tuhansin.

Joidenkin tulkintojen mukaan tämä saattoi olla viimeinen sysäys Viron itsenäisyystaistelun käynnistymiselle.

Ikivihreitä ja voimasoittoa

Kohkaamiseen keskittyvien bändikiinnityksien vastapainoksi Kuosmanen lähti puuhaamaan vakavampaa soolouraa jo 1980-luvun puolivälissä. Erityisen muistettava on virtuoosikokoonpano, joka levytti ja keikkaili progevaikutteisen *Suurin onni* -albumin puitteissa.

Soolouransa huipulle nousseen Kuosmanen bändin perustan muodostivat tuolloin basisti **Pekka Pohjola**, rumpali **Anssi Nykänen** ja kitaristi **Seppo Tyni**. Neljäs pyörä oli kitaristi-kosketinsoittaja **Pekka Tegelman**, Kuosmanen takapiru sekä biisintekijä vuosikymmenien ajalta aina tähän päivään asti.

Jo Kuosmasen debyyttilevyllä oli osunut lauluja, joista tuli ikivihreitä, kuten aina uusia tulkitsijoita saava *Rakkauten haudalla*.

On hittejä myöhemminkin siunaantunut, vaikkei mies ole aina jaksanutkaan tekemisistään kauheasti metelöidä. Tämän vuosittu-hannen alussa julkaistuista lauluista vankimpaan voimasoittoon päätyi *Pieni sydän*, jossa artistin seurana laulaa esikoistyttä **Riikka Kuosmanen**.

Ja mikä olisikaan varmempi menestyskappaleen merkki kuin se, että siitä julkaistaan myös parodinen versio. Jo edesmenneen **Jope Ruonansuun** tulkinta, jossa lauletaan ”kuinka paljon mahtuu pieneen Hiaceen” on noussut huumorimusiikin klassikoksi.

Liekki ei sammuu

Ensi vuoden puolella Kuosmaselta ilmestyy pitkästä aikaa uusi albumi. *Vain elämää* -sarjasta tutun kitarataituri **Peter Engbergin** levy-yhtiö Impossible Music Oy on projektin taustalla.

”Erityisen yllättävää ja hienoa oli, kuinka monet nuoret popparit ja rokkarit halusivat tehdä levylleni biisejä. Saimme demoja järjestömät määrät, joista valitsimme mieltymyksiimme sopivimmat. Koko pitkäsoiton materiaali on nyt kasassa, enää vähän säädettään, hiotaan ja miksetään”, kuuluu Kuosmanen tilannekatsaus.

Tulevalle albumille sisältyvällä *Tulenkantaja*-sinkulla vierailee **Mikko Kuoppala** eli räppäri **Pyhimys**, joka tunnetaan myös Teflon Brothersin kärkihahmona.

”Olin mukana Teflonien kesäsinkun videolla, joka on uusintaversio Juicen *Eesti (On My Mind)* -biisistä. Siinä esiintyvät myös suomalaisten hyvin tuntemat virolaiset **Anu Saagim** ja **Siim Liivik**. *Eesti*-biisiä minäkin aikoinaan veivasin joka ainoalla Juicen keikalla Grand Slamin kanssa.

Teflon-kytkyn kautta Pyhimys sitten päätyi fiittaamaan *Tulenkantajaan*. Kuosmanen mukaan räppäriellä oli osuutensa riittävästi liittyen vain yksi kysymys: laitetaanko sosiaalista vai epäsosiaalista?

”Vastasin, että epäsosiaalista. Teflon tekee mukaansatempaavaa, ”sosiaalista” musaa – Pyhimys taas mietiskelevämpää, surullisempaa, syvällisempää – eli epäsosialisempaa. Sellainen istuu *Tulenkantajan* tarinaan.”

Erin avasi talvikauden Tavastialla

Perinteisiin Talvikauden avajaisiin osallistui 300 kutsuvierasta.

Teksti LAURI KAIRA Kuvat CAMILLA HANHIROVA

Gramexin ja sen lähijärjestöjen talvikauden avajaiset järjestettiin jo 18. kerran. Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2004. Ne alkoivat pienimuotoisina toimistobileinä. Nyt se on laajentunut koko Tavastia-klubin täyttäväksi konsertti-illaksi. Esiintyjänä oli tällä kertaa **Erin**.

Musiikkiala kohtaa

Talvikauden avajaiset toi yhteen musiikin ystävät yhteiskunnan eri alueilta: paikalla on musiikin ammattilaisia, politikkoja ja yhteiskunnallisia vaikuttajia, liike-elämän johtajia, julkishallinnon ja järjestöjen edustajia.

Gramex järjestää Talvikauden avajaiset yhdessä Muusikkojen liiton, Musiikkituottajat IFPI Finland ry:n ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK ry:n kanssa.

Viihtymistä ja keskustelua

”Talvikauden avajaiset juhlistaa musiikin ja tekijänoikeuksien merkitystä. Alusta asti idea on ollut sama: viihtyä musiikin äärellä, rakentaa uusia tuttavuuksia ja käydä hyödyllisiä keskusteluja”, kertoo Gramexin toimitusjohtaja **Ilmo Laevuo**.

”Kaikkia meitä yhdistää rakkaus musiikkiin ja se, että haluamme yhdessä luoda pohjaa musiikin menestykselle Suomessa.”

Erin yhtyeineen nosti illan tunnelman kattoon.

Rakastan rapin rytmiä

Etta mietti ollako laulaja vai rapmuusikko.
Sitten hän yhdisti ne.

Teksti HEIKKI JOKINEN Kuvat ANNI HARTIKAINEN

Tykkäsin aina kirjoittaa, sanoo **Etta** eli **Emmalotta Kanth**. ”Pienenä kirjoittelin pikku tarinoitakin.” Nyt hän kirjoittaa hienosti menestynyttä rapmusiikkia.

Vantaalainen Etta (s. 1997) kasvoi musiikin ympäröimänä. Kotona soi aina musiikki ja neljä sisarusta harrastivat musiikkia, veljillä oli koulubändikin. Itse hän kävi musiikkiluokat ja soitti poikkihuilua koulun orkesterissa.

Hän piti laulamista ja vuonna 2007 Etta lähti mukaan Talent Suomi -kisaan. Se oli ensimmäinen kerta isolla lavalla ja jännitys oli kymmenvuotiaalle kova. ”Mutta pääsin jatkokon.”

Tätä kokemusta Etta muistaa 2019 julkaistussa kappaleessaan *10*. Se kirjaa realistisen karusti artistin kivikkoista tietä ja peräänantamattomuutta. ”Mähän olin stara jo ku olin 10”, kappale muistuttaa.

Teini-ikä toi uudet mielenkiinnon kohteet ja musiikki jäi syrjään biletyksen tieltä. Lukiossa hän tapasi **Lukas Leonin**, jonka kanssa hän seurusteli pitkään. Lukas Leon

eli **Lukas Gavalas** on rapmuusikko, jonka esikoisalbumi ilmestyi 2018.

Lukas vei Etan studiolle ja tutustutti rappiin. ”Tyylini muuttui, tuli huppari.”

Etta alkoi tehdä omia rapkappaleitaan someen. ”Veljeni kuvasi ne ja ne lähtivätkin viraleiksi.” Viiden vuonna 2017 tehdyn omatekoisen videon verkkosuosio herätti musiikin ammattilaisetkin.

Manageri tuli mukaan kuvioon ja keskustelut levyfirmojen kanssa alkoivat. Etta halusi sekä PME Recordsille ja Warnerille, ja näin kävikin.

Ensimmäinen single *Ballerina* julkaistiin syyskuussa 2018. Seuraavan vuonna ilmestyi kaksi ep:tä, *10* ja *10+*. Niitä seurasivat Emma-ehdokkuus 2020 ja ensimmäinen lp *Tyttö* vuonna 2021.

”Välillä elämässä voi mennä nopeastikin”, Etta pohtii.

Laulaja vai rapmuusikko?

Nuorena Etta halusi laulajaksi. Varhaisimmat maininnat tästä löytyvät jo siskon ystäväkirjasta, johon Etta oli viisivuotiaana kirjannut, että isona hänestä tulee laulaja. >>>

EMMALOTTA KANTH

- Taitelijanimi **Etta**. • Syntynyt 1997.
- Esikoissingle *Ballerina* (2018). • Albumit *Tyttö* (2021) ja *Tykkäät kummiski* (2022).
- Ehdolla Emma-palkinnolle 2020 ja 2022.

>>>

”Ekaan levyyni asti minulla oli kriisejä identiteettini kanssa”, olla laulaja vai rapmuusikko. ”Miten saan yhdistetyiksi nämä isot hienot kertsit rappiini? Mutta pystyin yhdistämään ne.”

Välillä tekee mieli laulaa, välillä rapata. ”Nykyään rap ei enää ole oksennuslaulu, asenne on se, joka erottaa poplaulajasta.”

Suomi-rap on Ettan mukaan nykyään monipuolista ja parempaa kuin koskaan. ”Ei vain sylkemistä vaan melodiaakin.”

Suomalaiseen rappiin tulee ehdottomasti vaikutteita muualtakin kuin Yhdysvalloista, Etta sanoo, esimerkiksi Ranskasta. Tämä kaikki vaikuttaa suomalaiseen rappiin hyvällä tavalla, paljon rapmuusikkia kuunteleva Etta sanoo.

Muun musiikin kuuntelu on tosin kiireiden vuoksi jäänyt viime aikoina vähemmälle ja keskittyy rappiin. ”Tykkään, että musiikki tuo voittamattoman fiilksen.”

Intohimo musiikkiin on niin kattava ja aikaavievä, että muun taiteen seuraamiseen jää vähän mahdollisuuksia. ”Kirjoittaminen vie kaiken ajan. Toisaalta kyllä raphan on täysin lyriikkaa.”

Rappiin mahtuu paljon

Rapissa Ettaa viehättää se, kuinka ihmiset kertovat omia tarinoitaan. ”Kiehtoo ajatus siitä, että voin kertoa itse. Rakastan rapin rytmiä, koko sen asenne kiehtoo.”

Yhteensä rapbiisiin mahtuu enemmän kuin lauluun yleensä, Etta sanoo. ”Se on leikitteilyä, sisäistä kilpailua siitä, miten saan tarinani hyväksi raplyriikaksi. On palkitsevaa, kun saa biisiin palaset yhteen.”

Kappaleiden tekemisen prosessi on muuttunut vuosien myötä. Ensimmäiset kaksi vuotta Etta kirjoitti biisit kokonaan itse, nyt hänellä on apunaan muitakin kuten **Kyösti Salokorpi**, **Salah Polo** ja **Jaakko Kiuru**. Tuottaja **Alex Leone** eli **Aleksi Asiala** on mukana tekemisen prosessissa.

Näin se käy: ”Ideoin biisiin, laitan siihen kaiken, olemme studiolla aiheen kanssa, kerromista tehdään, etenemme askel kerrallaan ja biisi syntyy yhdessä.”

Fiilis ratkaisee

Pandemia hellittää kuristusotettaan ja keikkailu on käynnistynyt. ”Kumma, kuinka se tuntuu kaukaiselta”, Etta sanoo koronakaudesta – syksyn aikana hänellä on ollut jo kymmenkunta keikkaa joka kuukausi.

”Raskasta ja ihanaa”, hän luonnehtii keikkailua. ”Aina on valmistautumistilassa”, joko edelliseltä keikalta pitää tasaantua tai keskittyä henkisesti seuraavaan.

Keikalla näkee markkina-arvonsa, Etta sanoo. ”Nyt eturivissä on jo likkoja, joilla on mun Ämmä-lippis ja aurinkolasit.”

Keikkailun myötä on päässyt näkemään Suomea, haastattelua ennen oli takana keikka Rukalla. Useimmiten keikat ovat klubeilla.

”Aiemmin olin lavalla yksin, mutta kesälä mukaan tuli rumpali **Tommi Koppanen**. Se on erikoista rapkeikoilla.”

Rapissa Ettaa viehättää se, kuinka ihmiset kertovat omia tarinoitaan.

Hyvä keikka on sellainen, jossa on jokin hyvä fiilis, Etta sanoo. ”Talo voi olla täynnä, mutta oma fiiliskin ratkaisee.”

”Kun tulen lavalle, imen tunnelmaa yleisöltä, Nyt voi jo luottaa, että eturivissä on mun faneja ja vielä ne tykkää.” Artistin moraalit on kuitenkin tiukka, ”vaikka olisi vain kaksi ihmistä, keikka vedetään täysillä”.

Yleisön määrä ei ratkaise keikan onnistumista. ”Tulee tosi paha morkkis, jos tuntuu keikan jälkeen, ettei antanut kaikkeaan.”

Rankan keikkaputken jälkeen energia voi olla vähissä. ”Välillä joutuu puristamaan

voimaa, mutta aina sitä jostakin löytyy, kun lavalle pääsee.”

Keikkailu ja alkoholi eivät ole voittava yhdistelmä. ”Opin kerrasta, että oma huvittelu ja duuni on pidettävä erillään. Ihanaa, kuinka moni rapmuusikko puhuu soberipista.”

Vastaus öykkäreille

Palaute on ollut tosi hyvää, Etta sanoo, varsinkin faneilta suoraan tuleva. Häiriköiltä Etta kertoo välttyneensä, väki on nykyään hyvin tietoisista siitä, miten käyttäytyä. ”Kaikki äijät on aina tsempannut ja tukenut. Oli suuri kunnia tehdä biisi **Gettomasankin** kanssa.”

Kun ensimmäinen single *Ballerina* oli julkaistu, Etta meni ”vahingossa” katsomaan sen saamaa palautetta verkosta. ”Tosi paljon paskaa, järkyttävää. Vahva nainen on joillekin uhka.”

Ämmä-biisi oli Ettan vastaus näille tyypeille. Se kirjaa oykkäroivää kommentointia ja muistuttaa: ”Varo vaaraa, sä tuut näkee paljon tätä naamaa. Sä tuut seuraamaa tätä saagaa.”

Loppuvuodesta ilmestyy kaksi uutta kappaletta, joista toinen **Pyhimyksen** kanssa. ”Ne ovat kaksi hyvin erilaista biisiä, hauska nähdä, miten ne lähtevät.” ●

”Raskasta ja ihanaa”, Etta luonnehtii keikkailua. ”Aina on valmistautumistilassa.”

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia ääniteknologian uutuuksia.
Teksti: Tommi Saarela

IK Multimedia iLoud Precision

ikmultimedia.com

Kaiutin keikoille

RCF ON PÄIVITTÄNYT bändikeikoille soveltuvan NXL-sarjansa. Toisen sukupolven NXL 44-A MKII sopii kokoaluekaiuttimena moneen käyttöön pikku klubeista monitoimisaleihin saakka, ja 135 desibelin maksimivahvistus tarjoaa kapasiteettia ulkotiloihin asti.

Vahvistinmoduuli on entistä tehokkaampi (2100 W Peak/1050W RMS), mutta D-luokan päätevahvistimella varustettu aktiivikaiutin on passiivijäähdytteen, joten tuuletinmelusta ei ole huolta.

Kaiuttimeen sisältyy kolme 10-tuumaista neodyymielementtiä ja kolmetuumaisella driverilla varustettu diskantti. Suorituskykyisen driverin ansiosta jakotajuus on voitu pudottaa 800 hertsiiin, jolloin vääristymä kriittisellä puhekaistalla on hyvin vähäinen.

Tarjolla on kolme DSP-presettiä, joilla säädetään kaiuttimen toiminta optimaaliseksi eri tilanteissa.

Bassotoisto ylittää 45 hertsiiin ilman ulkoistakin subwooferia, ja RCF:n subwooferiin yhdistettynä kaiutin tarjoaa tuhdin ja täyteläisen äänen jopa keskikoosiin rock-konsertteihin ja DJ-käyttöön.

Yhden kaiuttimen paino on 33 kiloa ja korkeus reilun metrin, joten se voidaan sijoittaa sellaisenaan vaikkapa perinteisen kaiutintolpan päähän.

Myös kaiutinten sijoittaminen päällekkäin subwooferin päälle on mahdollista omaa kiinnikettä käyttäen.

Yhden kaiuttimen hinta on noin 2 800 euroa. ●

rcf.it/en

RCF NXL 44-A MK2

Universal Audio Ruby '63, Dream '65 ja Woodrow '55

Legendat lattiatasossa

UNIVERSAL AUDION uusi poljinkolmikko tarjoaa popmusiikin historian legendaarisimpien kitaravahvistimien komponenttipohjaisen mallinnuksen pedaalimuodossa, tärkeitä höysteitä kuten jousikaikuja ja tremoloeffektejä myöten.

Esikuvina käytettyjen vahvistimien nimiä valmista varoo käyttämästä, mutta esimerkiksi Dream '65 lupaa tarjota ”autenttisen amerikkalaisen putkicombo soundia”, jota artistit **Muddy Watersista** Beatlesiin ovat suosineet jo 1960-luvulta asti.

Ruby '63 puolestaan mallintaa ”perinteisen brittiläisen putkivahvistimen” soundia, jota on niin ikään käytetty 1960-luvulta saakka, Queenista

Tarkempaa kuuntelua

ITALIALAINEN IK Multimedia kuvailee uutta iLoud Precision -kaiutinmallistoaan todelliseksi läpimuroksi lähikenttäkuuntelun saralla.

Mallistoon kuuluu kolme aktiivista kaksitie-mallia: 5-tuumainen iLoud Precision 5 (teho 135W), 6,5-tuumainen iLoud Precision 6 (150W) ja 2 x 5-tuumainen iLoud Precision MTM (175W).

Kaikista malleista löytyy yhtäläinen 1,5 tuuman diskanttielementti, joka on kookkaimmassa mallissa sijoitettu kokoaluekartioiden väliin.

Valmistajan mukaan IK Multimedian pitkä kokemus kaiutinsuunnittelussa ja digitaalisessa signaaliprosessoinnissa mahdollistaa kaiuttimilta sellaista toiston tarkkuutta ja yksityiskohtien rikkautta, jollaista löytyy tyyppillisesti vasta huomattavasti kalliimmista hintaluokista.

Kaiuttimien taajuus- ja vaihevasteita kuvaillaan luokkansa parhaiksi, ja pakettiin kuuluvat sisäänrakennettu ARC-kalibrointi ja mittamikrofonit sekä X-Monitor -ohjelmisto, joka tarjoaa yli 20 kuuluisaa monitorikaiutinsimulaatiota.

Parihinnat ulottuvat koosta riippuen noin 2 200 eurosta noin 2 900 euroon. ●

PELTOKURKI

• Oululainen duo, jonka muodostavat laulaja-lauluntekijät **Anna Peltomaa** ja **Emma Kurkinen**. • Peltomaa (s.1992) on kotoisin Raahesta ja Kurkinen (s.1992) Kittilästä. • Esikoisalbumi *Peltokurki I* (2021). • Viimeistelevät parhaillaan toista albumiaan.

KUVA: MIKKO-PEKKA KARLIN

Taidepoppia pohjoisesta

Peltokurki-duo käsittelee lauluissaan kasvua, itsetutkiskelua ja elämän raadollisia asioita.

Teksti JUHANA UNKURI

Anna Peltomaan ja Emma Kurkisen ystävyys alkoi vuonna 2013, kun molemmat opiskelivat musiikkikasvatusta Oulun yliopistossa. Pian he päätyivät myös samaan bändiin. Kurkinen toimi MELA-bändissä laulajana ja Peltomaa rumpalina.

Kesällä 2016 kaksikko suuntasi Posiolle istuttamaan metsää.

”Posiolle lähtö oli hullu päähänpisto, josta myös Anna innostui. Siskoni asuu perheineen Posiolla, joten se oli luonteva paikka kesätöille. Työaamut alkoivat aikaisin, ja päivät olivat rankkoja ja yksitoikkoisia. Istutuksen lomassa meillä oli aikaa jutella ja visioida tulevaisuutta yhdessä”, Kurkinen kertoo.

Kun työporukan kuski sai kuulla Peltomaan (s. 1992) ja Kurkisen (s. 1992) opiskelevan musiikkia, tämä kannusti heitä tekemään työporukalle *Taimilaulun*.

”Meillä oli Posiolla soittokamat mukana, joten innostuimme haasteesta. Syntyi hauska

kappale, joka oli ikään kuin sankaritarina metsänistuttajista. Musiikillisesti se toi mieleen Pokemon-sarjan teemalaulun”, Kurkinen sanoo.

Kaksikko huomasi, että biisi syntyi helposti.

”Näkemyksemme kohtasivat ja meillä oli samanlaista musiikillista estetiikkaa, joten päätimme jatkaa laulujen tekemistä”, Peltomaa kertoo.

Kaksikon yhteinen Whatsapp-tili alkoi täyttyä biisi-ideoista ja syksyn mittaan he tekivät myös ensimmäisen demonsa. Lauluduo nimeksi valikoitui pian sukunimien inspiroima Peltokurki. Ensimmäisten livekeikkojen aika oli kesällä 2018.

Peltokurki luonnehtii itseään Nordic duoksi sekä pohjoiseksi taidepop-duoksi, jossa on folk-musiikin kaikuja. Kummankin perhe ja juuret ovat pohjoisessa, Peltomaalla Raahessa ja Kurkisella Kittilässä. Nykyään he asuvat Oulussa.

”Pohjoisuus vaikuttaa siihen, millaisia olemme ihmisinä. Meidän musiikissamme

pohjoisuus kuuluu aitoutena, tietynlaisena maanläheisyytenä sekä orgaanisena soundina”, Peltomaa pohtii.

Kurkisen mukaan duossa on ripaus pohjoisen mystiikkaa.

”Musiikissamme on leijuvia säveliä ja taikamaailmoja. Stemmalaulukin luo toisinaan mystisen vaikutelman, joka vie ajatukset pohjoiseen. Mieleen voi tulla Björk tai Sigur Rós Islannista.”

Aitoutta ja inhimillisyyttä

Kaksikko tekee niin sävellykset, sovitukset kun sanoituksetkin yhdessä. Tekstit pohjautuvat lähes aina heidän yhteisiin keskusteluihinsa. Kappaleiden aiheet tapaavat olla henkilökohtaisia, ja niissä on aineksia eletystä elämästä.

”Teemme kappaleita symbioottisesti pallotellen ja viestitellen. Välillä sovimme kirjoitusperiodeja esimerkiksi työhuoneelle ja saatamme myös matkustaa viikonlopuksi mökille. Olemme tosi läheisiä ystäviä, mekin kuin sisaruksia”, Peltomaa sanoo.

Molemmat kokivat yliopisto-opintojen aikana uupumuksen. Toipumisen jälkeen heidän arvomaailmansa alkoi muuttua.

”Olemme luopuneet suorittamisesta. Elämän aitous ja inhimillisuus on nykyään meille entistä tärkeämpää. Kun maltaa pyhäytyä, voi löytää arjenkin keskeltä ihmeitä ja kauneutta”, Peltomaa kuvailee.

Kaksikko tekee niin sävellykset, sovitukset kuin sanoituksetkin yhdessä.

KUVA: MIKKO-PEKKA KARLIN

Peltokurjen teksteissä on alusta asti käsitelty kasvua ja itsetutkiskelua sekä myös elämän raadollisempia asioita, kuten menetyksiä ja mielenterveyden haasteita.

”Kappaleissamme ei kuitenkaan upota tai jäää vellomaan vaikeisiin olotiloihin. Sen sijaan niissä on toivon näkökulmaa ja armollista hyväksyntää erilaisille tunteille. Kuulijoilta saadun palautteen mukaan sanoituksemme ovat rakentavia ja hoitavia”, Kurkinen pohtii.

Vexi Salmi ja Kassu Halonen ovat Peltokurjelle musiikinteossa tärkeitä esikuvia.

”Heidän tuotantonsa on monipuolinen ja runsas. Vexi Salmen teksteissä on syvällistä sanomaa. Meille molemmille myös melodiat ovat todella tärkeitä ja Kassu Halonen on mitä suurimmassa määrin melodioiden mestari”, Kurkinen sanoo.

Oma visualisti

Visuaalisuus on tärkeä osa Peltokurjen musiikkia. Peltomaan mukaan siinä duon keskeisiä arvoja ovat luonnonläheisyys, aitous, naisellisuus, rohkeus, voima ja pohjoisuus.

”Meillä saattaa olla yhtä aikaa lastupäähineet ja mekkona värikäs sekä rohkea designluomus. Valitsemme aina suomalaista päälle, mikäli se on mahdollista.”

Peltokurjella on oma visualisti, joka on tehnyt jo pitkään heille käsityönä päähineitä ja muuta keikkavaatetusta.

”Essi Jylhä toteuttaa töissään omaa taiteellista näkemystään, jonka pohjana toimii meidän musiikkimme sekä sen tuottamat tunteet ja mielikuvat”, Kurkinen sanoo.

Peltokurki on esiintynyt erilaisilla kokoonpanoilla. Pääasiassa formaattina on ollut duo, mutta lisäksi keikkoja on ollut niin triona, kvartettina, täydellä bändillä kuin orkesterilla vahvistettuna. Isommilla lavoilla kaksikko tapaa keikkoilla vakiintuneen bändikokoonpanon kanssa.

Peltokurki julkaisi ensimmäisen, *Peltokurki I* -nimisen albuminsa maaliskuussa 2021. Nyt työn alla on toinen albumi, jonka tekemisen he aloittivat runsas vuosi sitten.

”Samaan aikaan pääsimme mukaan kansalliseen Rytmii-instituutin järjestämään puolentoista vuoden mittaiseen Artistivariikko-hankkeeseen. Näin meillä on ollut prosessillemme iso peilauspinta ja levyn biisien tuotantoa on mietitty matkan varrella monienkin ammattilaisten kanssa. Lisäksi aloitimme samoihin aikoihin päätoimisina luovan alan yrittäjinä, joten olemme toden-teolla pohtineet musiikillista suuntaamme ja brändiämme”, Kurkinen sanoo.

Avantouintia ja meditaatiota

Peltomaan mukaan tulevan levyn kappaleet ovat debyyttialbumin tavoin aitoa Peltokurkea, mutta samalla ne ovat aiempaa jalostuneempia.

”Olemme uskaltaneet ottaa nyt enemmän mukaan taide- ja kansanmusiikin sävyjä. Samalla kappaleissa on entistä vahvemmin popmusiikin rakenteita ja koukkuja. Myös elokuvamusikillisia sävyjä on kuultavissa.”

Uuden albumin tuottajana toimii Aapo-Matti Puhakka.

”Tällä kertaa tuottaja on osallistunut myös laulujen säveltämiseen ja sanoittamiseen. Lisäksi hän on tehnyt rohkeita tuotannollisia ratkaisuja, jotka ovat olleet samalla meidän näköisiamme”, Peltomaa kertoo.

Peltomaa ja Kurkinen määrittelevät itsensä elämäntaparytittäjiksi. Heidän mukaansa arki voi olla hyvin muuttuvaa ja hektistä. Molemmat ovat alkaneet harrastaa avantouintia ja meditaatiota.

”Avantouinti on meille extreme-harrastus. Se lisää itseluottamusta ja rohkeutta, jota alalla tarvitaan. Ylitämme itsemme joka kerta, kun uskaltaudumme kylmään veteen. Avannossa pääsee myös purkamaan paineita ja laskeutumaan pään sisältä omaan kehoonsa. Meditaatio puolestaan rauhoittaa hermostoa ja vahvistaa intuitiivista ajattelua, jota tarvitaan luovassa työssä”, Peltomaa luonnehtii.

Kurkinen kertoo molempien liikkuvan mielellään luonnossa.

”Se laskee kierroksia ja on itsessään hoitavaa. Samalla akut latautuvat.”

Visuaalisuus on tärkeä osa Peltokurjen musiikkia.

KUVA: JOANNA SUOMALAINEN

KUVA: RALDOWIG / DREAMSTIME.COM

Musiikin monitorointitesti ravintoloissa

Gramexin testi ravintolamusiikin monitoroimiseksi tuotti tuloksia.

Teksti LAURI KAIRA

Taustamusiikki tuo Gramexin vuosittaisesta korvauskertymästä runsas kahdeksan miljoonaa euroa. Se on noin kolmasosa Gramexin keräämistä korvauksista.

”Niitä kertyy, kun äänitemusiikkia liiketoiminnassaan käyttävät erilaiset yritykset, kuten esimerkiksi ravintolat, kaupat ja laitokset maksavat taustamusiikkiluvasta musiikin julkiseen esittämiseen tiloissaan”, kertoo kehityskoordinaattori **Anne Kujanpää**.

Gramex tilittää ne eteenpäin äänitteiden oikeudenhaltijoille eli äänitteillä esiintyville artisteille ja äänitetuottajille. Tätä varten pitää tietää, kenen musiikista on kysymys.

”Tällä tavoin pystytään tunnistamaan valtaosa siitä äänitemusiikista, joka ravintoloissa, kauppoissa ja eri toimitiloissa soi”, Anne Kujanpää sanoo.

KUVA: TANU KALLIO

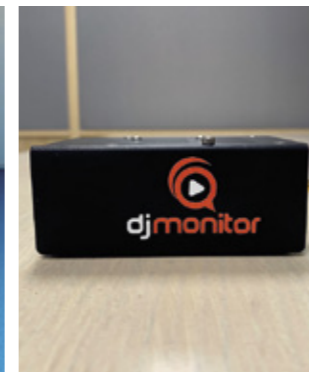
”Koska julkisen esittämisen korvauksia maksavat tahot ovat keskenään erilaisia toimijoita ja niitä on tuhansia ympäri Suomen, myös äänitemusiikin käyttö kokonaisuudessaan on moninaista”, kertoo Kujanpää. ”Gramex ei kuitenkaan vaadi näiltä yrittäjiltä biisikohtaista käyttöraportointia.”

Kenen musiikki soi

Mistä siis tiedetään, kenelle korvaukset kuuluvat?

”Aikaisemmin hyödynnettiin muun muassa radioiden ja taustamusiikkioperaattoreiden raportteja. Tällä tavoin pystytään tunnistamaan valtaosa siitä äänitemusiikista, joka ravintoloissa, kauppoissa ja eri toimitiloissa soi.”

KUVA: LAURI KAIRA

KUVA: NOORA MARTILA

Testissä monitorointilaitte (oikealla) kytkettiin yhteistyössä ravintolan kanssa äänentoistojärjestelmään, jossa se seuraa, mitä musiikkia kaiuttimista tulee.

”Nyt saatavilla on kuitenkin musiikin monitorointiin tarkoitettua teknologiaa, jota voidaan hyödyntää ääniteperäisen taustamusiikin tunnistamisessa.”

Tätä kutsutaan monitoroinniksi. ”Monitorointi tarkoittaa sitä, että esimerkiksi ravintolan äänentoistojärjestelmään asennetun monitorointilaitteen avulla voidaan muodostaa käyttöraportti ravintolan tiloissa soitetusta äänitemusiikista tietyltä aikaväliltä.”

Teknologia ja idea eivät ole Gramexille uutta. ”Gramex on hyödyntänyt monitorointitekniikkaa jo vuosien ajan verkkotallennuspalvelukorvausten tilitykseen. Tähän tarkoitukseen on monitoroitu Suomessa vapaasti eteneviä TV-kanavia.”

Testi alkoi 2021

Vuoden 2021 lopussa Gramex aloitti testin, jolla selvitettiin, miten monitoroinnin avulla voitaisiin entisestään parantaa tilityksen tarkkuutta. Testissä oli mukana erilaisia ravintoloita ympäri Suomen.

”Testissä käytettiin hollantilaisen DJ Monitor -yrityksen musiikin monitorointitekniikkaa”, Kujanpää kertoo.

”Testin avulla saatiin esiin asiaan liittyviä haasteita. Näitä ovat lähinnä teknologia itsessään, sen soveltuvuus tai sen soveltumattomuus, monitorointidatan laatu ja soveltuvuus Gramexin käyttöön, monitoroinnin kustannukset sekä monitoroinnin vaatimat resurssit.”

”Erityisesti teknologialla ja datan käsittelemisellä on hintalappunsa ja asiaan liittyvä kustannustehokkuuskysymys on merkityksellinen”, kertoo Kujanpää. ”Monitoroinnin suorittaminen joka ikisessä ravintolassa ei yksinkertaisesti ole taloudellisesti järkevää.”

”Näin ollen tässä vaiheessa onkin paljon viisaampaa selvittää monitoroinnin avulla enemmän ravintolamaailman äänitekäytön yleisiä profiileja, kuin pyrkiä monitoroimaan yksityiskohtaista käyttödataa ravintolakohtaisesti.”

Kiinnostavia tuloksia

Jo alustavat selvitykset osoittavat, että ravintoloissa käytetty äänitemusiikki poikkeaa radioiden soittamasta äänitemusiikista.

”Monitorointi yleistyy maailmalla ravintolaympäristöissä ja on osa meidänkin tulevaisuuttamme Suomessa.”

”Uusien tapojen oppiminen ja teknologioiden hyödyntäminen on osa sitä kehitystä, jossa haluamme olla mukana ja omaksumassa hyvissä ajoin parhaat käytännöt osaksi toimintaamme.”

”Ensi vuonna 2023 Gramex monitoroi entistä laajemmin ravintoloita ympäri Suomen ja ryhtyy hyödyntämään monitorointidatan tuloksia taustamusiikin tilityksissä”, kertoo Kujanpää. ●

Intohimona musiikki

soundi.fi

**OPEN CREATIVE
HOUSE.**

LUOVUUS ON TILA.

- | 12 MUSIIKISTUDIOTA
- | DOLBY ATMOS
- | CO-WORKING -TILAT
- | AV-STUDIOT

Open Creative House tarjoaa huippuluokan studio- ja työskentelytilat Musiikin Satamassa, Espoon Keilaniemen metroaseman välittömässä läheisyydessä.

Käyttövalmiit studiot 24/7.
Kuukausimaksulliset jäsenyydet alkaen 100€/kk.

VALITSE SOPIVIN PAKETTI: [OPENCREATIVEHOUSE.COM](https://opencreativehouse.com)